خوابن جي پنڌ ۾

(شاعري)

وشال امير

SAMBARA
PUBLICATION HYDERABAD

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

توسان گڏ رهڻ جون، امن جون آشتيءَ جون
آسون تہ ڪيئي ٻيون پيي، خوابن جي پنڌ ۾

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

خوابن جي پنڌ ۾

(شاعري)

وشال امير

SAMBARA PUBLICATION HYDEPABAD

سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪتاب نمبر 00

هن ڪتاب جا حق ۽ واسطا ليکڪ وٽ محفوظ

ڪتاب جو نالو :	خوابن جي پنڌ ۾
موضوع :	شاعري
شاعر :	وشال امير
ايڊيشن :	پهريون
سال :	2017ع
ڇپيندڙ :	سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد

مُلهه: 200 روپيا

ڪتاب ملڻ جا هنڌ:
ٻيتائي ڪتاب گهر حيدرآباد، فڪشن هائوس حيدرآباد، ادبي بورڊ بڪ اسٽال ٽلڪ چاڙهي حيدرآباد، قليچ ڪتاب گهر سنڌي لينگويج اٿارٽي حيدرآباد، ڪنگ پن بڪ هائوس پريس ڪلب حيدرآباد، ڪامريڊ بڪ اسٽال ڄامشورو. رابيل ڪتاب گهر لاڙڪاڻو، مهراڻ ڪتاب گهر لاڙڪاڻو. وسيم ڪتاب گهر شڪارپور، سنڌيڪا ڪتاب گهر سکر. تهذيب بڪ اسٽور خيرپور ميرس، ٿر ڪتاب گهر مٺي. الفتح نيوز ايجنسي سکر.

ارپنا :

سونهن جي نالي
جيڪا ڪنهن به مذهب،
ٻولي، رنگ ، نسل
يا ملڪي سرحدن جي محتاج ناهي
پر جيڪا خدا جي هُجڻ جي حسين شاهد آهي
جنهنجا ڪيئي روپ آهن
جنهن جي هرهڪ روپ نرالي تي موهجي
مون پئي آ اتساهه ورتو
جيون جو آ بار سنيو.

۽ پڻ
سائين سڪندر علي شاه جي نالي
جنهن ڊي جي، پي آءِ ڊي ڪراچي جي منصب تي رهندي
منهنجو آفيسر هوندي به هميشه مونکي
نندو ڀاءُ ڄاڻي منهنجي رهنمائي ۽ همت افزائي ڪئي آهي.

وشال امير
03113183018

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اداري پاران:

سنڌي ادب ۽ سنڌي ٻوليءَ جي واڌ ويجهه لاءِ پاڻ پتوڙڻ جو جذبو جتي ڪنهن به تخليقڪار لاءِ تخليقي اڏار کي تقويت بخشي ٿو اتي سندس سڃاڻپ ۽ جذباتي اپار ڪان به واقف ٿيڻ بنهه آسان بڻجي ٿو، وشال امير پڻ انهن خوشنصيب سرجڻهارن مان هڪ آهي، جيڪي نثر توڙي نظم ۾ پاڻ ملهائي حالتن پٽاندر پنهنجي قلم کي جنبش ۾ آڻي پنهنجي حصي جو ڪم نهايت سچائي سان بي خوف ٿي ڪندا رهيا آهن، گذريل ٿن ڏهاڪن کان وشال اميرجون لکڻيون مسلسل پڙهندڙن جي نظرن مان گذرنديون رهيون آهن، وشال جي قلم مان سرجندڙ لکڻين ۾ وڏي خوبي اها به ملندي ته هو روايتي تاجي پيٽي کان هٽي پنهنجي منفرد انداز سان اندر جي اپٽار کي پنن تي پٽارڻ جو فن بخوبي ڄاڻي ٿو، خاص طور ڪالم يا مضمون نگاري تي ته مڪمل دسترس حاصل اٿس، هو پنهنجي احساساتي ڪيفيتن کي سڌي يا اڻ سڌي طرح ڪنهن به حريف يا حليف جي دل ۾ گهر به ڪري ويهندو ته اهڙو زوردار جهٽڪو به محسوس ڪرائيندو جو سامهون پڙهندڙ ڪجهه دير لاءِ ٻوڪلائجي يا حيرت جو بت بڻجڻ تي مجبور ضرور ٿيندو.

وشال امير جي شاعري ۾ پڻ تشبهن، استعارن ۽ ڪناين جو استعمال حساس دلين جو آواز محسوس ٿئي ٿو، سندس شاعري ۾ فڪري پختگي، رومانٽڪ منظر نگاري ۽ معاشرتي پيچ ڏاهه جا عڪس اڪثر جهلڪندي نظر ايندا، حقيقي ۽ افسانوي رنگن ۾ رچيل رچنائون سندس شخصيت ۽ سياءَ جو آئينو پسائين ٿيون. زندگيءَ جي تلخ پيچرن تي هلندي به منهن تي مرڪ سڄائي هلندڙ وشال جون تخليقي ۽ تعميري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪاوش ڪان انڪار نہ ٿو ڪري سگهجي، پاڻ طويل ادبي ۽ صحافتي سفرسميت سرڪاري ڪامورڪيءَ جي چانو ۾ رهندي بہ اصولون پٽاندڙ پنهنجن ارادن ۾ اٽل ۽ ڪميٽڊ رهڻ جي خوبين/خامين سان مالا مال آهي، وشال امير جي اڳ شايع ٿيل ٽن ڪتابن جن مان ٻہ شعري مجموعا " نشانا چپن جا" ۽ "ريشم جهڙا خواب" سميت سندس ڪالمن جي ڪتاب " يادون ۽ عڪس" ڪانپوءَ هي چوٿون ڪتاب " خوابن جي پنڌ ۾" پڻ ساڳي محبتي مايا جا موهہ نظر ايندا، جن ڪي پڙهندي پڙهندڙ ڪي محسوساتي عمل سان همڪنار ٿيڻو پوي ٿو.

ساجد سنڌي
سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد
03003513966

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مهاڳ

مينهن جون شيتل ڪڻيون

ڪوڙين سال گذري ويا آهن، ادب ۾ اٿبو ويهبو هُيو، شاعريءَ سان شامون ڪٽبيون هيون.ڪتابن جا ڪبٽ ٻانهون کولي پاڪرن ۾ پرڻ لاءِ هر وقت تيار هوندا هيا، ڪوڙ ساترو پڙهبو هيو ۽ ڪوڙ ساترو لکبو هيو..... ساڏيلي جي سامهون "پرين گهاٽ" تي اديب دوستن جا ميڙاڪا متل هوندا هيا... هر غزل، هر نظم تي واهه واهه جا هوڪرا پئجي ويندا هيا... دوستن جا غزل انهن کان وٺي ڊائريءَ تي اتاري وٺبا هيا...... ۽ هفتن تائين اهڙين محفلن جو سرور ذهن جي زبان تي جليبيءَ جيان مناڻ ڏيندو رهندو هيو.

پوءِ هيئن ٿيو..... جو هوريان هوريان دوست مصروف ٿيندا ويا. موبائيل فونون اچي ويون، اسمارٽ فونن هر هٿ کي سجائڻ شروع ڪيو، پر دل جو ان باڪس وري آباد نه ٿيو...... سڀ ٽڙي پکڙجي وياسين.

پر ! هڪڙو دوست اهڙو هيو..... جيئن جُونِ جي اُسات گرميءَ ۾ ٺاريءَ جي گهاٽي ڇانو ۾ ٿڌو ڪو ڪوهه هوندو آهي. اهڙو ئي آهي اهو دوست جنهن ڪڏهن به ناتو نه ڇنو، هن هميشه محسوس ڪرايو ته هُو اسان کان باخبر آهي. وشال امير .... ويڪري منهن تي مرڪندڙ ٻه چپن ۽ شيشي جي اکيانڙين پويان ذهانت وچان گهوريندڙ وشال امير ڪمپيوٽر جيان هن جي چهري تي ......! جڏهن به ملبو آهي جڻ ته رنگين سلائيڊيون ..... پيون هلنديون آهن. گهڻا چهرا ايترا جاندار لڳندا آهن ۽ گهڻا اکين ۾ ايترا خواب هوندا آهن جو شاعريءَ جو "خوابن جي پنڌ ۾" ڪتاب رچي وجهن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪولاب جيئل خيرپور پرسان هڪ ننڍڙو ڳوٺ آهي ۽ اتان جيڪي ماڻهو اربنائيز ڪري شهرن ڏي شفٽ ٿيا آهن انهن ۾ وشال امير به آهي. وشال جو اصل نج سنڌي نالو امير بخش ابڙو آهي پر ڪيس هرڪوئي وشال آڪيندو آهي. وشال سان ملاقات ڪوڙ ساترا سال اڳ ۾ ٿي هئي. خيرپور ۾ هڪ هوٽل تي ادب نواز دوستن سان ڪچهري هلي رهي هئي ته مظهر ابڙو هڪ Ten age نوجوان سان گڏ اتي پهتو ۽ ان نوجوان جي دوستن سان امير بخش ابڙو جي نالي سان واقفيت ڪرايائين. اهو سنهڙو ۽ سيبتو نوجوان پوءِ لاڳيتو مختلف ڪچهرين ۾ ملندو رهيو ۽ "وشال امير" جي نالي سان رسالن ۾ شاعري به لکڻ شروع ڪيائين... هوريان هوريان خيرپور ۽ سکر جي ادبي ميڙاڪن ۾ پنهنجي هجڻ جو زوردار احساس ڏيارڻ لڳو، تان جو مون محسوس ڪيو" اهو امير بخش مڪمل طور وشال امير جي روپ سروپ ۾ جلد ئي ڍلجي ويندو".... پر هُو اوچتو منظر تان غائب ٿي ويو، جيئن فوٽو شاپ تي گروپ مان هڪ تصوير غائب ڪري ڇڏجي....

هڪ دفعي عزيز ڪتاب گهر سکر تي حسب عادت ڪتابن ، رسالن جي خوشبوءِ سنگهي آنند وٺي رهيا هئاسين ته "نئين زندگي" رسالو رنگين ٽائيٽل سان نظر آيو، رسالي جو گيٽ اپ ايترو ته سهڻو هيو جو سمورا چار رسالا خريد ڪيم. مون حيران ٿي ڏٺو ته نئين زندگي رسالي جي ايڊيٽر طور وشال امير جو نالو لکيل هيو. رسالي جي خوبصورتي ۽ اندروني مواد جي بهترين چونڊ ۽ ترتيب ڏسي من ڏاڍو خوش ٿيو. مونکي لڳو مولانا عبدالواحد سنڌي ڪانپوءِ مس مس نئين زندگيءَ کي هڪ سنو ۽ ذميوار ايڊيٽر نصيب ٿيو آهي. نئين زندگي رسالو نئين آب تاب

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سان شايع ٿيندو رهيو، پر جلد ئي رسالي جي ڇپائي بند ٿي وئي . معلوم ڪرڻ تي خبر پئي ته وشال امير رسالي جي ايڊيٽرشپ ڇڏي ريجنل آفيس پي آءِ ڊي لاڙڪاڻو بدلي ٿي آيو آهي.

وشال امير.... امير بخش چنيءَ جي نالي سان ممتاز علي ابڙو جي گهر 2 آڪٽوبر 1973ع ڪولاب جيئل ۾ جنميو. پيءُ پاران ٻي شادي ڪري ڪين ڇڏي هليو وڃڻ ڪارڻ وشال امير جي پالنا ۾ هن جي امڙ جو ميجر ليول جو ڪردار رهيو آهي، ان ڪري هن جي شاعريءَ ۾ نسواني نرمي ۽ ڪوملتا اوهان کي هر سٽ ۾ ملندي. سنڌي ٻوليءَ ۾ پوسٽ گريجوئيٽ ڪندڙ وشال امير جا هن کان اڳ ۾ ٽي ڪتاب شايع ٿي چڪا آهن :

نشانا چپن جا (شاعري) 2005ع نيوٽنڪرس فورم حيدرآباد. ريشم جهڙا خواب (شاعري) 2009ع راول پبليڪيشن خيرپور. يادون ۽ عڪس (ڪالم) 2009ع واڪا پبليڪيشن ڪراچي ۽ هي شاعريءَ جو چوٿون ڪتاب "خوابن جي پنڌ ۾" هن مهل اوهان جي ريشمي آڱرين ۾ نظر اچي رهيو آهي. شاعريءَ جو هي ڪتاب پڙهندي اوهان کي هر صفحي تي هڪڙو اهڙو شعر اوش ملندو جيڪو اوهان جي ذهن ۽ دل کي Tuch ڪندو.

پيار رتبو ته اميراڻو آ
جُهڪاءُ پوءِ به فقيراڻو آ

مان ڏسان توکي رڳو، تون رڳو مونکي ڏسين
ڪاش! تون منهنجي فقط، منهنجي فقط، منهنجي هُجين
بي ترتيبي هي هٽائي جيڪر
منهنجو جيون به ڪو ناهي جيڪر

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪـري ڪـو چـنـڊ لـئـہ انـگـل مـونسـان
ڏيـانـس ڪُـل تـارا يـي لاهـي جـيـڪـر
تـون چُـپ تـي رهـيـن ، مـان بـہ چُـپ تـو رهـان
دل ٻـري تـي پـئـي جـڻ اُمـاڙي مـنـي

مان شاعريءَ سان عشق ڪندو آهيان۽ من ۾ هميشہ اهو سوداءُ هوندو آهي تہ سنڌي، اردو ۽ انگريزيءَ جي بهترين ڪان بهترين شاعري پڙهان، ۽ ان تلاش ۾ مان جڏهن بہ خيرپور ۾ "گوگل سرچ" هڻندو آهيان تہ ڪوڙ ساترن نالن ۾ وشال امير بہ شاعريءَ جي باغيچي ۾ هڪ ڪنڊ وٽ پلٽي هٽي وينل نظر ايندو آهي. Lities جي سفيد گلن وچ ۾ هن جو ڪنڊ مٺڙ ۽ دلنواز خوشبوءِ سان واسيل محسوس ٿيندو آهي. شاعريءَ جي دلفريب جهان ۾ هر ڪنهن پنهنجي پنهنجي خوشبوءِ ڦهلائي آهي. وشال امير جي شاعري منهنجي نظر ۾ هن جو پيار جو پورهيو آهي. مونکي نٿو سونهين تہ مان بحر وزن يا ڇند جي 2+ عينڪ پائي شاعريءَ جي ڇنڊڇاڻ ڪيان. محبت ۾، محبت لاءِ ۽ محبوب هٿرن سان لکيل شاعري پاڻ ئي پاڻ ذهن جي خاموش تلاءَ تي ڪلڪ ڪري ترورا پيدا ڪندي آهي. مان وشال امير جي شاعريءَ جي تاريخ ۽ جاگرافيءَ ۾ جهانڪڻ بجاءِ هن جي Verses تي ئي فوڪس ڪيان ٿو، ان ڪري جيڪڏهن ڪنهن سڄڻ کي لڳي تہ مان One side لکيو آهي تہ ان جو خير آهي. جيئن سرائڪي ۾ چوندا آهن :

تسي لنگهہ جائو، سادي خير اي

شاعريءَ جي پهرئين پني تي هي جيڪو شعر آهي ان ۾ ڪيتري تہ ڇڪ آهي:

يـار رتـبـو تـہ امـيـراڻـو آ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جُھڪاءُ پوءِ بہ فقيراڻو آ
يا جيئن
پاڻ کي مونکان پري هڪ دَمُ نہ ڪر
زندگي منهنجي مني چهلم نہ ڪر
ان شعر کي جيڪڏهن سچي ڪتاب جو روح چئجي تہ غلط نہ ٿيندو. هتي چهلم لفظ جو استعمال چرڪائي وجهي ٿو.
تنهنجي ساروڻين سهارو ڏيئي
دل جي ڏر لئہ مينهن ڪٽيون آهن
گلن شبنم جيان مهڪين، بهارون پاڳ تو ٻڌجن
هجي جنت تولئہ ڏرتي ۾ خوشيون ماڳ تو ٻڌجن
هن شعر پڙهڻ کانپوءِ مونکي محسوس ٿيو تہ هن شاعري ڪتاب جي قيمت ٻيڻ تي نڪري وئي آهي
منهنجي جوانيءَ جو رنگ چاندي ٿيو
تنهنجو جانان جمال ساڳيو آ
۽ هن شعر پڙهڻ سان جيڪو ما حول ذهن ۾ اچي ٿو اهو خيرپور جي ماحول سان چاهه رکندڙ ماڻهن لاءِ ٻنهہ نئون نہ آهي.
تنهنجو آواز مڌُر ساز، ڪوئل جي ڪُوڪُو،
مندر جو گهنڊُ وڄي، جڻ پئي آذان اچي
.... ۽ دوستو! اوهان جيئن جيئن پنا ورائيندا ويندا ڪونہ ڪو شعر، ڪانہ ڪا سٽ جان مان سيڱاندا ڪڍي ڇڏيندي.
شاعري هڪ ذميواري آهي ۽ وشال امير پنهنجي پر ۾ اها ذميواري سهڻي نموني نڀائي آهي. پنهنجي جذبن جي اظهار ۾ هن ڪٿي بہ جملن ۽ احساسن جي پيچ ڊاهہ نہ ڪئي آهي، هن جيئن محسوس ڪيو آهي تيئن ئي لکي ڇڏيو آهي. شاعري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جي ٽن ڪتابن ۾ ڪالمن جي هڪ ڪتاب جو سرجڻهار وشال امير اڄان به اڳتي وڃڻو آهي. منهنجو خيال آهي ته تصوراتي ڪائنات ڏانهن ويندڙ شاعريءَ جي هيءَ ڏاڪڻ جيڪا ڏاڍي سهڻي آهي، ڏاڍي دلفريب آهي، پر ان تي مٿاهينءَ جو سفر ڏاڍو اٽانگو آهي ۽ وشال امير ان ڏاڪڻ تي پير رکي هڪ منزل سر ڪري ورتي آهي.

اوپري دنيا جي چنريءَ، گلن ۽ ميون تي شاعري سرجڻ بجاءِ وشال امير سنڌ ماتا جي اکن ۾ ٻهرن ، ٻيرن تي وڌيڪ لکيو آهي.... مان پُراميد نويد ڏيان ٿو ته وشال امير جي شاعريءَ کي جڏهن به ڪو عوامي مزاج وارو سنگر (راڳي) مليو ته اُن مان اُٺ ڪتابن جا پڙهيل ادبي پروفيسر ته مزو وٺندائي وٺندا، پر اهو ٻڪرار ، ريڍار به وٺندو جيڪو ڪنهن ٿاريءَ هيٺان ويهي چنگ يا بوڙينڊي تي هن جي ڪا ڌن ڳائيندي نظر ايندو.

۽ ها دوستو! وشال امير جي جهڙي طرح سان غزلن ۾ گوناگون منظر ۽ تغزل جا جهلڪا اوهان محسوس ڪندئو. ساڳئي ريت سندس نظمن ۾ به هڪ سيبتي ورائتي چٽي چانڊاڻ جيان اوهان کي ملندي. يونان جي سيفو ۽ ان جي سهيلي بلائيٽر کان وٺي اڄ جي ارجنٽائيني شاعره ماريا ايزفونا تائين عالمي نظم هڪ ساهه سيبائيندڙ سفر ڪيو آهي ۽ ان سفر ۾ سنڌيءَ جي شاعرن ڪاميابي سان پاڻ نشانبر ڪري ڏيکاريو آهي. شيخ اياز کان وٺي اسد عباسيءَ تائين سنڌي نظم ڪٿي به پنهنجو سر جهڪايو ناهي، ائين ئي وشال امير جا هن ڪتاب ۾ ڏنل نظم به پنهنجي الڳ ۽ نويڪلي سونهن رکن ٿا. ممڪن آهي چند پڙهندڙن کي وشال امير جي نظمن جي ٻولي اڳري ۽ اڻ نهڪندڙ لڳي پر منهنجو خيال آهي ته سنڌي نظم ۾

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪمال جي وسعت ۾ پنهنجو پڻ موجود آهي ۽ اهو هر لفظ کي پنهنجي سٽاءَ ۾ بهترين جاءِ ڏئي سگهي ٿو. مان ته ان خيال جو به آهيان ته هڪ گاريلي لفظ لکيا کي به نظم ۾ جاءِ ملي ويندي آهي. هونئن به نظم عام وهنوار واري زندگيءَ مان ڪنيل شاعرا ٽڪرا/منظر هوندا آهن ۽ اسان پنهنجي روزاني زندگيءَ ۾ جن لفظن جو انٽيميٽ استعمال ڪريون ٿا انهن کي نظمن ۾ به جاءِ ڏيڻ گهرجي.

وشال امير جي سنڌي نظم جي سونهن ان جي سئولي ۽ ڳوناٽي ٻولي آهي، جتي سٽ سٽ ۾ ڪو لفظ اوچتو اوهان جي اکڙين جي پنبڻين کي جهٽ پل لاءِ حيران ڪري ڇڏي ٿو.

مثال جي طور تي ڪوڙ ساترا اهڙا حوالا ڏئي سگهجن ٿا جن ۾ وشال امير جي نظم جو چڙواڳ درياءُ پڙهندڙن کي ٻوڙي هليو وڃي ٿو، جيئن نظمن ۾ روشني، ماتم، نيڻ، خوش ڪيئن رڪان، سهارو بي سهارن جو وغيره ۾ هڪ ڇيڳلي رواني ۽ ڪنوار کي لڳل ڪنڙو ٻوٽي جهڙو واس حواسن کي نشا ڏئي ڇڏي ٿو.

دوستو! اوهان کي هي ڪتاب ڪڏهن به منهنجي تحرير وچان ناهيل چشمي وچان نه پڙهڻ کپي پر هي ڪتاب پڙهڻ کانپوءِ صرف ايترو ٿي ٻڌائجو ته مان جيڪو هي ڪجهه لکيو آهي ڇا اوهان به اهي منظر محسوس ڪيا آهن ۽ انهن مان ايتري ئي انسپائريشن ورتي آهي جيتري مون ورتي آهي؟

حبيب ساجد/ سکر
03003131860

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پنهنجي پاران

توبنا مان ڪجھ بہ ناهيان (اقرارنامو)

ها مان توبنا ڪجھ بہ ناهيان.

جيسيتائين شعور جي اک حسن جي پوڄاري بڻجي توسان نينهن جو ناتو نہ ڳنديو هو، تيسيتائين منهنجو وجود بي معنيٰ هُيو ۽ مان ڪجھ بہ نہ هئم.

۽ ها جيڪڏهن تون منهنجي جيون ۾ پاڇولو بڻجي نہ اچين ها تڏهن تہ يقينن مان ڪجھ بہ نہ هجان ها ۽ ڪجھ بہ نہ هجڻ جي صورت ۾ مان گمنامين جي اونداهي غار ۾ غرق ٿي ، بي مقصد زندگي گھاري قبر پيڙو ٿي چڪو هجان ها.

تون مونکي گمنامين جي اونداهي غار مان ٻاهر آڻي مونکي هڪ نئين سڃاڻ بخشي آهي، انلاءِ مان سمجهان ٿو توسان منهنجي محبت جي شروعات منهنجو نئون جنم آهي.

مون توکي دل جي سچاين سان چاهيو آهي، منهنجي لکڻين جو محور بہ تون آهين تہ منهنجي جيئڻ جو مقصد بہ تون آهين.

تون چوندي آهين، مان شاعر آهيان، سونهن پرست آهيان، پيار پوڄاري آهيان. مڃيان ٿو تون سچ ٿي چئين منهنجي آڏو سونهن جو هڪ وڏو سنسار موجود آهي جنهن ۾ سوين حسين

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

چوڪريون، پوپٽ رنگن، چنڊ جي چانڊوڪي ۾ پين هزارين سونهن نظارن جي سونهن کي گهٽائيندي ۽ شرمائيندي نظرجن ٿيون، ۽ اهي حسينائون منهنجي نيڻن ۾ نينهن جو نشو به اوتيندڙيون رهنديون آهن، پر يقين ڄاڻ ته انهن سمورين حسينائن جي سونهن ۽ هن سنسار جي سموري سندرتا جو حقيقي محور مون آڏو بس هڪ تون ئي آهين.

مون پيار جو واپار ڪڏهن به نه ڪيو آهي، مون جسمن مان سواد ماڻڻ لاءِ ڪڏهن به ناهي سوچيو، مان ته رڳو پيار کي مقدس عبادت سمجهي ، سونهن کي سجدا ڪندو رهيو آهيان، ۽ منهنجي خيال ۾ پيار ته هڪ عبادت آهي، جنهن ۾ مڪمل پاڪائي آهي ته پوءِ مان ڪوئي گناهه ته نٿو ڪريان؟، ها مان پيار پوڄاري ضرور آهيان پر مان گناهگار ناهيان نه تنهنجي آڏو نه ئي وري ڪائنات جي خلقڻهار خداءِ ذوالجلال آڏو.

سوچيان ٿو! جڏهن مان ڪو گناهه به نه ڪري رهيو آهيان ته پوءِ به آخر هي ڀوڳنا جي سزا ڇو پيو ڀوڳيان؟منهنجي وجود کي ويراڳن جا ڏينهڙا آخر ڇو ڏنگيندا رهيا آهن ازل کان وٺي؟ جو منهنجو وجود ڏکي رهيو آهي.

يادگيرين جي هڙ جون ڳنڍيون اڪثر پاڻ ئي پاڻ ڇُڙي پونديون آهن، بالجتيءَ ۾ يتيمي ..... ڏڪا ٿابا ...... پراون درن تان به ڌڳڙيون ماني، الله جي نالي تي ..... پتڪڙن ڪلهن تي ڇولن پريل ٿالهه جو بار ..... هوڪا ..... ڳاسليٽي شيشيءَ ۾ وٽ وجهي ، بتي ٻاري اسڪول جو گهرو ڪم ڪرڻ ، پڙهڻ ، ....آوازن جي گونج .... اسان جو احسان اٿس ..... ڪيئن به ماني ته مليس ٿي کائڻ لاءِ ...... اهو سڌرندو؟ اهڙي اميد ڪونهي ...... پڻهس وري کهڙو سڌريو آ جو هي سڌرندو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نفرتن جي نہ وسامندڙ باھ ۾ وجود جهڙوڪر پچرڻ لڳندو آهي، محسوس ٿيندو آهي جهڙوڪر نڙيءَ ۾ ڪو آتش فشان اچي اٽڪي پيو هجي يا ڪنڊائين ٻير جو ڏنگهر اچي نڙيءَ ۾ ڦاٿو هُجي. سماج جو ڪوڙھ ورتل چهرو الٽيون ڏيارڻ لڳندو آهي، چوڌس ناانصافيون گندن نالن تي اڇلايل بي ساها معصوم جسم، نوٽن تي خريدارن جي ور چڙهندڙ جسم، پنندڙ پوڙهيون، جوان ۽ معصوم نينگريون ...... رشوت جي گرم بازار، تذليل جي عتاب ۾ ايندڙ ناريون ۽ ٻيون بہ اهڙيون گهٽيون ڪريناڪ ناانصافيون جن تي وجود ۾ وڍ پوڻ لڳن، قلم جو سهارو وٺڻ جو سبب بڻجنديون رهيون آهن.

قلم جي ڇانو ۾ پناھ وٺڻ دوران رڃ جي اساٽ کان بچڻ لاءِ پل ڪن لاءِ ساهي تہ پتجي ٿي وڃي پر پوڳنا جو سفر ختم هرگز ناهي ٿيو، نفرتن جا الاءَ جيڪي اياڳ بڻجي منهنجي وجود کي وڻ ويڙهيءَ جيان وڪوڙي ويا آهن، اهي ڀلا ڪٿي ٽا جان ڇڏي وڃن؟! زندگي جو امتحان ۽ پوڳنا جو سفر اڃا جاري آ ۽ لکڻ جو سفر بہ اڃا جاري رهندو.

سچ تہ هي لکڻ جو ڏانءُ بہ تنهنجي ئي محبت ۽ سونهن جو ڪمال آهي، ورنہ تہ مان ڪجھ بہ نہ هيم ۽ ڪجھ بہ نہ هجان ها. مان رڳو تنهنجي محبت ۽ سونهن جي ڪري آهيان ۽ ها لکڻ جي حوالي سان هڪ ڳالھ اها بہ واضح ڪندو هلان تہ ٻين شاعرن جي ڀيٽ ۾ مان ڪجھ الڳ ئي آهيان، مان خيالن کي فاعلاتن فاعلاتن يا چند واري قند ۾ هرويرو بہ لازمي قيد ڪرڻ جو قائل هرگز ناهيان. منهنجو ذاتي خيال آهي تہ ڀلا ڪٿي ڪنهن خيال کي آزاد اڏامڻ ڏجي ٿو تہ ان ۾ ڪهڙو حرج آهي؟ ۽ جو ڀلا ڪنهن خيال جا پَرَ ڪٽي ان جي آزاد ۽ وڏي اڏام کي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

روڪڻ وارو ظلم ڪجي؟

نہ گهٽ ۾ گهٽ مونکان اهڙو ڪم ڪڏهن بہ ڪونہ ٿيو آهي، ۽ مون هميشہ پنهنجي خيالن کي انهن جي وسعت آذار اڏامڻ لاءِ ڇڏي ڏنو آهي. پلي منهنجي ان سوچ سان ڪوئي سهمت نہ ٿئي ، جيڪڏهن وقت جا اڪابر ۽ تنقيدنگار منهنجي هن ڳالهہ تي برهم ٿين ٿا ۽ منهنجي لکڻين تي ڪين ڪي اعتراض آهن تہ اهي پڻ آزاد آهن جيڪڏهن مون مٿان تنقيد جا تير اڇلائڻ چاهين تہ پلي اڇلائين. مونکي ڪنهن بہ وڏي اديب، شاعر ۽ تنقيدنگار پاران سٺي شاعر هجڻ وارو سرٽيفڪيٽ نہ گهرجي، اهڙو ڪوبہ سرٽيفڪيٽ منهنجي ڪنهن بہ ڪم جو ناهي، اهڙو سرٽيفڪيٽ مونکي هن ڪوڙهہ ورتل سماج جي ڪريناڪين کان پناهہ نٿو ڏئي سگهي ۽ نہ ئي منهنجي حصي ۾ لکيل نفرتن جي باهہ کي ٿڌو ڪري سگهي ٿو.

ها باقي هڪ ڳالهہ آهي تہ پڙهندڙن اڳيان منهنجو هي پورهيو قبول پوي ٿو تہ پوءِ يقينن مان ڀاڳوند آهيان.

وشال امير
خيرپور ميرن واري
03113183018

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نہ ئي ڪنهن پريءَ ۾ نہ ڪنهن سانوريءَ جو، نہ ڪنهن دل ۾ريءَ جوبٽياسين خُوابُ
ڪوئي گُلُ نہ ٿياسين،نہ شبنم ڇُميُو ڪنهن، سندم رهيُو جيون سدائين سراب

نہ تون ملائين نہ دل هُنسان منهنجي رلائين ها مولا، ملائي وري نہ وڇڙائين ها مولا
بهارُن جي موسم خزان منجهہ آ بدلي، وري روڳ رُت آ وڇوڙن عذابُ

ڇُمي تو ڇپن کي رهان رُوح ۾ تو، اهي آس پوپٽ اُڏامڻ کان اڳ ئي
وڇوڙو جهٽي ويو، مني منهنجو مُقدرُ لکڻ واري لکيو اصل کان خرابُ

آيوپيار مونڏي پُليو ڪنهن ککر جيان، ڪري ڇانوَ پل جي هٽي ويو ڏُورُ
تُنهنجو ذُلفُ ياڳن وارو آ ڪيڏو؟! سندس ياڳُ ٻٽيو اڇي هڪُ گلابُ

متان ايئن سمجهين! تہ تون مونکان وسري وئي آهين توکي نتو ياد ڪيان
اڙي! دل هي شاعر جي جيسين آ جيئري، تنهجي نانءَ جوئي پيو وڄندو ربابُ

مني مان مرڻ تائين تنهنجوئي رهندُم، تولئہ سوچيندُم ۽ تولئہ ئي جيئندُم
قيامت ۾ توکي ئي گهرندُم مان رب کان، نہ گُهرجيم ستر حورُن جو حسابُ.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيار رتبو ته اميراڻو آ
جُهڪاءُ پوءِ به فقيراڻو آ

هوءَ مومل آ منهنجي سا پڪ آ
پيو نه هُن جو به ڪوئي راڻو آ

ڳوٺ جي رات سو ڏڌو سيارو
ڪتي ڪو شهر ۾ ٿاندڙاڻو آ

منهنجي ير ۾ پئي رُليو آهي
منهنجو پاڇو به ڏس ويڳاڻو آ

امير شهر جا هَنِ رهواسي
هتي ايمان سڀ جو ناڻو آ

هڪ حسينا ڏسي چيو مونڏي
هيءُ چريو موڳو ڳوٺاڻو آ

تون رُسين تي وشال هي دنيا
مونلئہ بڻجي ويندي تہ گهاٽو آ

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جي تون چاهين منهنجي سانئڻ وچڙڻ ڪَڏِ مون ڪان
ڪوبہ بهانو ناهڻ بدران، ظاهر زهر ڏجان

تنهنجي چاهت مان آ مونکي هيءُ انعام مليو
برف وسي تي الزامن جي پيو تو آءُ پڄان

منهنجي پريميڪا ! بس مونلئہ تون ئي اهم آهين
منهنجي حصي لئہ جنت ۾ تون ئي حُور تجان

سرد سيارو برف جيان آ، ڪوهيڙو شبنم
پر جي تورو مُنهن تون موڙين ٻڌجي ميڻ رجان

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اجڙيل سنڌ جو ڏسندي چوڏس، منظر تو جيءُ جهوري
تانُ ستيُن جو، ساڏوءَ وارو مندر تو جيءُ جهوري

تر جا ماڻهو پاڻيءَ جي لئہ سڪندا ها ، پيا سڪن تا
سرسبزارو ڪندبر تيو آ ، ڪندبر تو جيءُ جهوري

بڪر، سيوهڻ، قمبر ــ ڪوٽ ۾ سنڌ جو پئرس اُجڙيو
جان جيڪب جو شهر اداس آ، ننگر تو جيءُ جهوري

ڪيمپ جي آڏو وينل وينگس، سپنن لاش تي ڳولهي
ڪيڏا سپنا لهرن لوڙهيا، اندر تو جيءُ جهوري

ڏونگر ٻچڙا،ننگ ڏڪايا، يا رب! ٻاجهہ ٻہ ڪر تون
ماروئڙن تيا مارا پنهنجا، سنگهر تو جيءُ جهوري

ڪالهہ ڪلاچي جا پنهنجي هُئي، اڄ تي ڏور ڏڪي
مانگر ساڳيا، مورڙو ناهي، بندر تو جيءُ جهوري

سُهڻين جا ارمان ۾ ڪيئي ميهر سنڌوءَ ٻوڙيا
ڪُلُ ورستيون ويڳاڻيون، المنظر تو جيءُ جهوري

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪيل پنھنجو وعدو پلائي نہ ڇڏجان
ڪڏھن غير مونکي بڻائي نہ ڇڏجان

اتم تو سھارو نتم پيو ڪنارو
بريل ڏيئو بيڙيءَ وسائي نہ ڇڏجان

مني تون ملي آن تہ ماڪي لڳي ٿي
زھر زندگيءَ ۾ ملائي نہ ڇڏجان

وڇوڙي جي طوفان ڪان ھارجي تون
اُميدن جا ڏيئا اُجھائي نہ ڇڏجان

اُتيل فاصلا اچ گھٽائڻ لئہ سوچيون
سگھي فاصلا پيا وڌائي نہ ڇڏجان

مان وشال تولئہ لڪان گيت جيڪي
چپن سان چُمڻ بنِ وڃائي نہ ڇڏجان

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اجايا خفا

نـڪـا تـئـڪـس چـوري نـہ آف شـور آ
اسـان ڪـيـر جـا آهـيـون ڏوتـل صـفـا
تـوهـان شاهہ مـحـمـود ڦـيري نہ سـگـهـنـدئـو
تـوهـانـجـون سـڀ آڇـون اجـايـا خـفـا

***

وري دوسو نچندو

ڪـيـئـي سـرڪـسـي جـو مـداري ڪـتـا ڌيـا
تـڏهـن ڪـاوڙيـل شـيـنـهـن پـڇ نـيـٽ لـوڏيـو
وري هـاٿـي نـوان ڪـرتـب ڪـي ڏيـنـدا
وري دوسـو نـچـنـدو، ڏيـنـدو ڪـوئـي ڪـوڏيـو

***

ڪلور ڪهڙو آ؟!!

گريڊن ڪان مٿي آهي نـوازش جـو عمـل سائـين!
سچي ٿي سنڌ پوءِ پيليـئـون، پلا ڪـلـور ڪهڙو آ؟
آهي لطيف يونيوورسٽي! تہ شاهن جو ٿي حق ڏيـنـدو
اسان پنهنجا نوازيئون ٿا، توهانکي سور ڪهڙو آ؟

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

موتيو، گل گلابي، شبنم تون آهين
پنهنجو پاڻ کي سچ! اجايو پئي ٿاهين

آهين حور جنت جي ڪا، آهين پري
تون نہ مگر ڄاڻين ٿي سانئڻ ! تون چاهين

منهنجي مون بڻجي تون وئي آهين منڙي
منهنجي ساهہ کان هرگز ڏور نہ تون ناهين

ڇڏ زماني کي - پيو وات هي هٽندو آ !
اجايو ڪنهن سان ڇو پئي سينو ٿي ساهين

پلي تہ ڪر انڪار، نهڪر ۾ چاهي؟
مگر سچ اهو آ مونکي پئي چاهين

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مان ڏسان توکي رڳو، تون رڳو مونکي ڏسين
ڪاش! تون منهنجي فقط، منهنجي فقط، منهنجي هُجين

تون جتان گذرين، تنهنجي راهن ۾ پيا موتيا ٽڙن
جهوليءَ خوشيون پيون رقص ڪن، ۽ تون مني پيئي ڪلين

تنهنجي خيالن جي سحر ۾ ، مان تو سدا ئين گم رهان
تون منهنجي سوچن آڳنڌ تي خوب تي ٽلندي رهين

ڪاش! جو هي گيت منهنجا، تنهنجي چپڙن کي چمن
پوءِ حياتيءَ ۾ مونسان تون، جي ملين نہ پل ملين

ها فقط منهنجي حياتيءَ جي اها ئي آس آهي
تون رهين پئي مهربان ۽ رنج نہ ڪڏهين ٿئين

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

موت لامارا !!

هوڏانهن ننگر، متيءَ ۾ ڏئي پيو تو موت لامارا
هيڏانهن سرڪار سگوريءَ وٽ روزانو پڪر تا ڪسجن
جتي وسڪي جو وسڪارو ۽ گهنگهرن جا هجن ڇمڪا
اُتي ڪمرن ڌڏن ۾ ڪيئن_ اوسارا مائرن پڏجن ؟!!!

***

پنهنجي ڪئي اڙي تہ پوءِ.....!

ڏاريا پلي ذليل ڪن، ڪُڇبو نہ ڪو ڪڏهن اڪر،
پنهنجي ڪئي اڙي تہ پوءِ، ان لئہ صفا الگ چڪر
بندوقون تاٽبيون ڪٽي، زمين ڪجهہ جريب لئہ
پلي ملي پوءِ موت ۾ ، قبر جي لئہ رڳو ٽڪر

***

حقيقت ۾ جاهل.....!

برابر هي سنڌي تہ صدين ڪنان
موالي، ملنگ آهن ڏاڙيل ذليل
هنن بيوقوفن امر مونکي ڪيو
حقيقت ۾ آهيان مان جاهل جليل

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بي ترتيبي هي هتائي جيڪر
منهنجو جيون بہ ڪو ناهي جيڪر

مان تہ هرڪنهنڪي پيو چاهيان تو
مونکي بہ ڪوئي تہ چاهي جيڪر

ڪري ڪو چند لئہ انگل مونسان
ڏيانس ڪُل تارا ئي لاهي جيڪر

فصُلُ چُمين جو آ پڪل بيتو
منهنجي چپن تان ڪو ڳاهي جيڪر

مان تہ ها ! واجب القتل آهيان
مونتي ڪاوڙجي ڪو باهي جيڪر

پيار ڪان ڇاجي لئہ لنوائين ٿي؟
ناهي ثواب تہ ؟ چاهي جيڪر

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيار ۾ مان به آهيان اناڙي مٺي
پيار ۾ تون به آهين لڄاڙي مٺي

تون چُپ تي رهين ، مان به چُپ تو رهان
دل ٻري تي پئي جڻ اُماڙي مٺي

آئون راٽي جيان، روز پتنگڻ اچان
تنهنجو نيڻن شهر، ڪاڪ ماڙي مٺي

منهنجي چاهت جي پيتا ٻين سان نہ ڪر
چاه منهنجو نہ آهي لباڙي مٺي

تون مان آدم حوا جو هون ساڳيو جنم
اڄ فرق! ناهي جنت اُڳهاڙي مٺي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پاڻ کي مونکان پري هڪ دَمُ نہ ڪر
زندگي منهنجي مٿي ڇهلم نہ ڪر

پيار جي ويريءَ جو پاسو نہ وَٺُ
تون رُسي مونکان ، سندس سنگم نہ ڪر

دشمنن کي کِلَڻَ جو موقعو نہ ڏي
رنجشون وچ ۾ رکي ماتم نہ ڪر

سئو زخم مون ۾ سهڻ جي سهپ آ
ڇا بہ ٿي پئي! تون اکيون پُرنم نہ ڪر

مان آهيان وشال ڪوئي گل ناهيان
تون پنهنجا ڳوڙها مٿي شبنم نہ ڪر

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪيڏيون بہ نفرتون لُٽيون آهن
اسان پئي محبتون اُٽيون آهن

تنهنجي ساروڻين سهارو پي
دل جي تر لئہ مينهن ڪٽيون آهن

سادگيءَ تنهنجيءَ جو اثر آهي
شهري نہ ڇوڪريون وٽيون آهن

درد وچڙڻ جو ڄاڻڻ چاهين تي؟
مڪليون من ۾ سئو ٻٽيون آهن

تنهنجا فوٽو، ڪتاب مون وٽ ڏس
ساندڀيون نشانيون اڻ ڳٽيون آهن

ڏار توڪان پوءِ ڪيئن مان جيئندم؟
گل پتيون هي جيئن ڇٽيون آهن

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

استاد نان ڪيڊر....!

هِــنــن جــا ٻــچــا هِــتِ ٻُــڪــن ۾ مــرن تــا
ســت طــعــام ڊونــڊين اســان وارا لــيــڊر
ســنــدن لــئــہ آف شــور ڪــو ڏوهــہ نــاهــي
اضــافــي ۽ ڏوهــي اســتــاد نــان ڪــيــڊر

***

تڏين تي خوش آهيان....!

بابو، پائر نہ ڳالهائن تہ ڪائي ڳالهہ ناهي
مان دوستن ڪان ملندڙ تڏين تي خوش آهيان
پلي گهر پينگ پنهنجو آ، عزت شهر ۾ ناهي
ٻاهر تو خان سڏايان ، مڱين تي خوش آهيان

***

جنم ڏينهن مبارڪ....!

جــنــم ڏيــنــهــن تــوکــي مــبــارڪ يــاءُ طــارق
ســويــن روز خــوشــيــون شــل مــاڻــيــن پــيــو
اســان پــي نــہ ظــاهــر ڪــيــون تــا هــي راز
عــمــر تُــنــهــنــجي ڇــاهــي؟ تــون ڇــاڻــيــن پــيــو

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گلن شبنم جيان مهڪين، بهارون پاڳ تو بڻجن
هجي جنت تولئہ ذرتي ۾ خوشيون ماڳ تو بڻجن

سدائين نيڻ جادوگر، تنهنجا ڪِلندا رهن سانئڻ
چپن تي مرڪون پوپٽ جان اچي سياڳ تو بڻجن

ستارا سونهن جا ساڪي ۾ هيرون هاڪ هاٽيون هَنِ
غزل، وايون،ستون منهنجون هي ڪارڻ راڳ تو بڻجن

مچيان ٿو سمنڊ ڇوليون ٿو هٽي تنهنجي اندر جانان
رهن محبت جا رنگ قائم نہ نفرت آڳ تو بڻجن

منهنجي منٿي دعا آهي "خدا شل هيءَ اگهائيندو"
وجان وسري توکان، منهنجون نہ يادون داڳ تو بڻجن

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجي جوانيءَ جو رنگ چاندي ٿيو
تنهنجو جانان! جمال ساڳيو آ

ڪالهه به آئون ٽولئه تڙپيو هئم
اڄ به منهنجو ته حال ساڳيو آ

مون سنڀالي رکي نشاني تنهنجي
سنڌ نقشو، رومال ساڳيو آ

تون آن سُهڻي، ميهار تنهنجو مان
ڏم وچ ۾ مثال ساڳيو آ

يل ته مونکي وساري تون ڇڏجان
تنهنجو رهندو وشال ساڳيو آ

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏورُ تــوکــان کــٽــي هــلــيــو وڃــبــو
سُکي پن جيان ڇڻي هليو وڃبو

تون جي ايڏي مونکان تنگ آهين
دير نــاهــي گــهــٽــي! هــلــيــو وڃــبــو

پيار ڏيبو ۽ بس ڏيبو رهبو
ڪنهن نہ ڪنهن کي وٽي هليو وڃبو

ڪنهن تہ مونکي بہ چيو ڪاريهر
اُڇلي جيون مٽي هليو وڃبو

شــاعــري روپ ۾ ڇــريــو ايــنــتــر
پنهنجو نالو اُٽي هليو وڃبو

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

چا رکيو آ نفرتن تڪرار ۾ ؟!
بهشت بڻجي پئي تي ڌرتي پيار ۾

مون چيس چپڙن سان اڄ تہ اُڄ اُجهاءِ
هُن چڪي چپ، ڪنڌ هنيو انڪار ۾

دل ٽٽي منهنجي نہ هنجو ڏوهہ هُيو
مان ئي لائق نہ هُيم ڪنهن جي پيار ۾

فرشتا هن ماڻهو ڪل هن شهر جا
مان پليت آهيان رڳو سنسار ۾

تنهنجي قسمت جو توکي ناهي پتو!
ڦند ڪوڙو جوڳي تنهنجي ڊار ۾

ڪين سچو آهين پنهنجي جوڳ سان
تون اجايو آن رُليو گرنار ۾

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پرکجي ڳولهي ڦولهي هي ڪائنات
سونهن ساري آ سيني اُيار ۾

توڙي شيطانيون هزارين روز ڪن
فرشتن صورت آ پوپي ٻار ۾

لاش رت ۾ ليٽيو پيو آهه ۽
درد گونجي تو پوڙهي پُڪار ۾

ذات منهنجي آ نه مورن پَرَ جهڙي
مان ته سادو آهيان هر پرکار ۾

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منافقتون نہ پالجن....!

دشمني يا دوستي سڌي ڪجي
پيار توڙي نفرتون ظاهر هُجن
پل ايماني يا شيطاني ٿيجي
منافقتون دل اندر نہ پالجن

***

سچ اُجلي ٿو اُلاءُ....!

عورتون ، ٻارڙا، پوڙها مرن گرميءَ وگهي
دوزخ سندو آڏيک ڏرتي، سچ اُجلي ٿو اُلاءُ
بند بجلي، پاڻي کوٽ، ناهي علاج غريب لئہ
ماڻهپو لڄي آهي، ڳولهيو نٿو ليپي ڪهڪاءُ

***

انسان ناهين، آن جانور ڪتو....!

مڙهي نياڻين تي الزام چوريءَ سندو
تو آ تذليل ڪئي ، تن جو ڪُوڙي متو
او ظالم ،او جابر! تون چاچو ڪتان؟
سچ تہ انسان ناهين ، آن جانور ڪتو !

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ناڪام پيار جو نصاب نہ ڪر
مونکي بي ذوق ڪو ڪتاب نہ ڪر

سونهن ڪائنات ٿي وٺي توکان
پاڻ کي ٿاهي ماهتاب نہ ڪر

تون تہ پهريون ئي آن پوڄڻ جهڙي
قيد وارن ۾ ڪو گلاب نہ ڪر

پرتِ تنهنجي سندو آهيان پينار
منهنجي عيبن جو تون حساب نہ ڪر

قيد دل ۾ ڪرين تہ بهتر آ !
ڌڪاري ڊونڊ جيان خراب نہ ڪر

برسندي رهہ مٿان مون شبنم ٿي
ايئن وڇڙڻ جهڙو عذاب نہ ڪر

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مٺي ٻانهن ربن اوڙهي، ڇپن جا چنڊ چار ٿا هيون
ستارا آسمان تان اچ پنهنجي ٻارات لئہ لاهيون

حياتي ٿوهرن جيان هُئي، ملڻ تُنهنجي کان اڳ جانان
اُني تون ماڪ وانگي آن ، گلابي گل ٻٽيا آهيون

اجان پي ياد سو آهي! ها تنهنجو فون تي مرڪڻ
هُيو شبنم سندو لهجو ۽ خوشبو خوشبو سپ ساهيون

عجب هَن شهر جا ماڻهو،عجب تن جو مزاج آهي
محبت اشتهاري ڪن، انهن سمجهي سگهيا ناهيون

خزان جون زرد شالون ڪُلُ وٽن اوڙهي ڇڏيون آهن
ملي وچ نيڻ هن ٿڪيا، وشال آرام پيا چاهيون.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تنھنجو آواز مڌُر ساز، ڪوئل جي ڪُوڪُو،
مندر جو گھنڊُ وڃي، جڻ پئي آذان اچي.

تُنھنجي نيڻن جا نشانا پڪا نشاني تي،
ڇُتين جنھن دل تي اُھا دل پيلا تي ڪيئن بچي.

پيارُ آ رُوپُ خُدا جو ۽ خُدا آ مُحبت،
ڪنھين نہ بُت ۾ تي چٽنگ پيار جي ڪا مچي.

سُٽين جي تُنھنجي دل جو درُ بہ کڙڪندو ھُوندو،
اُتي احساسُ ڪر تي ميزبانُ ماڻھوءَ سچي.

خُدا ڪان آئون پنان تُنھنجي لاءِ تو خوشيون،
اگھي دُعا منھنجي، حياتي تُنھنجي پيار رچي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اسان ٻي ڪنهن کي ڪاش وڻجئون شل!
ڪنهن حسينا جو خُوابُ بڻجئون شل.!

ڪوئي چنڊ جيان اسان کي ٻي چاهي،
ڪنهنجي وارن ۾ گُلُ تي هڻجئون شل!

ٻُڪُ دُعائن لئہ ڪو جهلي ٻيهي،
چُمجي چپڙن مان سندس چڻجئون شل!

ڪا تہ سُهڻي ملي ميهر تيئجي!
راڻو مُومل تي نانءُ ڪڻجئون شل!

ڪنهنجي چپڙن سُرخي، ڳلن لالي!
نرڙ بنديا يا ڪجل سڻجئون شل!

نياءُ توسان تئي شل سنڌڙي!
پيار پتنگا هُون نانءُ ڳڻجئون شل!

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

امڙ آس وندي

نـنـديءَ ٻـارڙي وئـي جـوانـي پُـڄـي
مگـر کـين کـنهن کـان ڳولهـينـدي لـڌي
هـي شـازيـہ بـہ رخشاڻي يـا آهـي سـرڪـي؟
امـڙ آس ونـديءَ کـي ڳـڻـتـي وڏي

***

ڏاڏي نڪائي

وٺ ڻ نـائـمـہ آئـي دردن عـلاج
ويـتـر تـي مـعـذور، انـڌو هـو ويـچ
هـي ڪـامـورا، وُزراءَ ڏاڏي نـڪـائـي
کـيـن ڏيـنـدس انصـاف، مـولـيٰ تـون ڀـيـچ

***

معاهدو

اچـو هـڪـڙو نـئـون مـعـاهـدو ڪـيـئـون ٿـا
مـيـثـاق جـمـهـوريـت تـي پـورا بـيـهـئـون ٿـا
هـر پـرمـٽ جـو مـولانـا حـقـدار آهـي
صـدارت جـو عـهـدو پ پ کـي ڏيـئـون ٿـا

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پري ڪين هرگز ڏڪاريو پرين
گهڙي پلُ تہ پر ۾ ويهاريو پرين

عجبُ ڪيڏو دلڪش نظارو هُيو
گُلن پئي گُلن ڏي نهاريو پرين

ملي ڪونہ شبنم ٻُسي آهيان
هوا گيت جڙُ ٻُڌي جهونگاريو پرين

جواني آ سپني، پر واريءَ مثل
ائين هيءَ جواني نہ هاريو پرين

منهنجي دل اُجاڙيل ڪو کنڊرُ هُئي
اُميدُن ڏيو تو آ ٻاريو پرين

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

يتائيءَ بيت تون آهين، تنبوري ساز تون آهين
سموري سنڌ جي صُورت ۽ آواز تون آهين

سراپا آهين سيرت ۾، سراپا سونهن ۾ آهين
متي آهين تون ماکيءَ کان، متو انداز تون آهين

کُلئي هي سونهن جون ديويون تنهنجي در جون آهن داسيون
سڄي ئي سونهن جو جانان! پهريون آغاز تون آهين

مُنهنجي دل کي ڪبوتر جيان ورتو جهٽ ۾ جهپي تو آ
تُنهنجي نيڻن ۾ جُنبش آ لڳي شهباز تون آهين

ملي آهين مُقدر ۾ ڪيڏو خوش تو رهان اڄڪلهه
مهربان ذات تي آهي انهيءَ جو راز تون آهين.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اُداس تون نہ ٿي مٺي! هي پرجي گهاءُ تو ويندو
نئون محبوب جو تُنهنجو گهڻي محبت توکي ڏيندو

منهنجو من آ مندرُ، ديول، جنهن ۾ هر بُتُ رکيلُ تُنهنجو
تُنهنجو چڙُ ناںءُ ڪچندو آ گهنڊن آواز آ ايندو

اڙي ! مهمان سان ليڪا ڪبا ناهن مون پريميڪا!
مٿي مُقدسُ پيرن ڏيندي،ينءَ تنهنجو احسان هي ٿيندو

هُيو روهيڙو گُل شبنم سندس آ پاڪُ نڪرايو
هيڏانهُون گُل چپر لتڙي حياتيءَ کي وڃائيندو

ذُلف تُنهنجي هٿان هاريم مونکي ارمانُ ڪونهي ڪو
تنهنجي آڏو منهنجي منڙي ٿيندو ڪافر جو جيتيندو

مڃيان تو مون بہ توکي چاهيو ابليس بڻجي پوءِ!
ڪٿي آدم حوا جهڙو اسان جو پاڪُ هي ٿيندو؟!!

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

خوابن ڪشتيءَ تاڪ ٽُٽا ۽ ڦٽڪيو هر ارمانُ
تنهنجو وڇڙڻ مون دل لئہ آ سُونامي طوفانُ

هڪڙي مُرڪ تي هرڪي پنهنجون خُشيون سڀُ ڪپايم!
ماٺهو ڏين ٿا روز مون مهڻا "آهين تون نادانُ".

مون تہ ڪئي بس پيار عبادت جيون پر جي ڪمائي
آهيان جڻ مان عشق جو راهب،عشق منهنجو ڀڳوانُ

او جامشورا! شاعر ندورا وڇڙي توکي پتين
ڪيئن وساريان پر مان موڳو! تنهنجو هڪُ احسانُ

هُوءَ نہ ڄاڻ تہ ڪاٿي آهي مونکي وساري ويٺي؟!
هُنجون يادون مونلئہ بڻجن پل پل ۾ مهمانُ

شال سدائين مُرڪون ماڻين تيليءَ تنُہ نہ ڏسين
منهنجي سنڌڙي! مندو تنهنجو ڪونہ ٿئي انسانُ

مان ڪوجهو پليتُ آهيان! ڪيئن ڪو پيارُ ڏئيم؟!
مسجد سارو شهرُ آهي ۽ پاڪُ آ هر انسانُ

مونکي وسارڻ تولئہ سانئڻ ڪونہ ڪو مشڪل ٿيندو!
تون پيي نفرت دل ۾ پوکجان مڙهي مونتي بُهتانُ

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

انصاف ڪھڙو؟

ڪري دانھن ڪوئي نا انصافي تي آ
ڳالھائي تو رڏن ۽ ٻڪرين سان جھڙو
گُھري نوڪري ھِڪُ، سَوَنِ ڪان پوءِ ڪسجي
اڙي منصفو! ھيءُ انصاف ڪھڙو؟

٭٭٭

نئون ڊرامون

نئون ھي آ ڊرامون، نئين فيس ونبي
شناخت اسانجي جي تصديق ٿيندي
سپ افغاني، شامي تہ ھُوندا ٺٺن ۾
پنھنجي ديس واسين جي تذليل ٿيندي

٭٭٭

ڪن ڪوليو

دعويدار انصاف جا ڪن تہ ڪوليو
اڪيون پنھنجو چالاءِ ٻوٽي رکو ٿا
ھٽائي ملازم نٺدا ڏند نہ ٽيڙيو
اصل ڪرپٽ ماٺھو نہ پڪڙي سگھو ٿا

٭٭٭

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رُڃَ جو ڪو سراب ٿيو ڳيان ٿو
جڻ هي جيون عذاب ٿيو ڳيان ٿو

درد جو ساز ٿي ويو آهيان
رڳون ٿيون هِنِ رباب ٿيو ڳيان ٿو

ڪنهن نه مونکي کولي آ پڙهيو
جڻ هان بيڪار باب ٿيو ڳيان ٿو

دعا ٿي چپ منهنجا ڪونه ڇُهِيا
آهيان ماڻهو خراب ٿيو ڳيان ٿو

زندگي ! توکي بس هاڻي ٿڌجي
تنهنجو ڪوڙو شراب ٿيو ڳيان ٿو

خواهشن گونج ٿي سڙي ويا سڀ
خواب ٻجريا ڪباب ٿيو ڳيان ٿو

دل ۾ بت ها سوين ٻوجاري مان
مون نه پرکيو شباب ٿيو ڳيان ٿو.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بسنتي رُتِ جي نظارن وانگي،
ساٿ تنهنجو آ قرارن وانگي

دل ۾ خُشيون اڌام پوپٽ جي
مونڌي آئي آن بهارن وانگي

پاڳ منهنجا نکير منهنجي مٺي
ڳچي ويڙهي ٻانهون هارن وانگي

اڄ ته هاڻي ملي جيئون سانئڻ!
ٻنهي چپڙن جي ڪنارن وانگي

جهول بستر سُڪُون جي ساعت
رات ڪاري تنهنجي وارن وانگي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مونکي گهرجين تہ فقط تون ئي بس
ضد منهنجو آ هي ٻارن وانگي

هڻين تہ سيني ۾ خنجر هڻجان
دوکو ڏيجان نہ غدارن وانگي

ڀريان جذبا الئہ ڪاڏي ڪيئي؟
سرد ڇو آن هاڻي ٻارن وانگي؟'

يا خدا ! مونکي سدائين رکجان
سادڙو منهنجي ڪجهہ يارن وانگي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيار ئي منهنجو دين ڌرم آ، ڪرت به سونهن پرستي
مان سچل جو پوئلڳ تيان شل! سمجهان هي سرمستي

مسلڪ ڪنهن ڪي ڪين تو چاڻان، ڪن پِيُم حق جو هوڪو
ڪيم سنڌ پوڃا ، ماڻهوءَ محبت ، سچوءَ ڪئي سرپرستي .

جنت ، دوزخ دلبو ، دڙڪو ، مون نہ سگهيو ڏيجاري
منهنجي من ۾ پيار پلي تو ، عشق تہ حق پرستي

سچل سائين! ديس تنهنجي تي، دهشت ديرو جمايو
”جاڳُ –پتائيءَ جاڳائي اچ“، روز سڏي پئي وستي

ڪونہ ليي تو دودو، دولهہ ، مخدوم بلاول ، هوشو
ڪارنهن ، جهيڙن ڪر ڪنيا هِتِ ، ڪيڏي حيات تي سستي

ساجهہ وند بہ ڪجهہ ڌرتيءَ جا ، پاڻ وڪاڻا تي ويا
ڪرسيءَ ، نوڪريءَ خاطر ڪئي تن گروي پنهنجي ستي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

واپڊا

سڙي ٽرانسفارمر، ڪِري بل ٽي ائٽم
عذابن ۾ ميٽر جو مالڪ ويچارو !
ڪُنڊي چور ساٿي، آهي ساڏ دشمن
سڄو واپڊا جو آهي منهن ئي ڪارو

***

نامرد

ڪري پڙهيو عورت ۾ گهر ڪي هلائي
ويهي ڪائيندڙ ڇو مرد پوءِ سڏائي؟
وڙهي روز سگريٽ، مانيءَ لئہ گهر ۾
اهڙو نامرد پيو ٿو مردن لڄائي.

***

تبديلي

چونڊ لاءِ تبديلي ايندي ضرور
هاڻي ڪاغذي شينهن ٽُڪرا ٽيندو
نئين نهندي پارٽي، نوان لڳندا نعرا
مگر ڪوئي ملت کي فائدو نہ ڏيندو

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيار جذبات نتي مون لئہ کي
شديد نفرتون ئي ارپي ڏي

دل ۾ تنهنجي رهان کافي آ
ماس مايا نتي مونکي گهرجي

آنءُ تنهنجو تيان! منهنجي دعا"
خدا اگهائي بنا کنهن سجدي

سونهن جي ديوي بختور آهين
نيڻ تولاءِ سرجن سپنا کي

حنا جا عکس اکين ۾ آهن
چپر آلا بہ يکو شبنم تي

پيار سمند ٻوڙي يا تاري
ٻوڙي ان ۾ اڇي تُرگياسي

زندگي نفرتن ۾ گذري آ
کوئي تہ تورڙو چاهي مونکي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حياتي هيءَ سڀي ها ملي نہ سانوري ڪائي
ملي هٿ جا بہ حسينا اُديڙي دل آ سا وئي

مان پوپٽن جيان اُڏريم اگر ڪنهن گل جي طرف
طوفان نفرتون جاڳيون، طعنن گجگوڙ آ ڪئي

۽ منهنجي پيار جا سپ رنگ رهيا ڏنڌلا ڏنڌلا بس
نہ ڪا تصوير آ جُڙي ڪيڏا يي بُرج ها ڏئي

مون عُمر ساري خدا کي نہ پل ڪو سجدو آ ڪيو
مگر جا سونهن تئين خلقي نمي عبادت تنهن ڪئي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هوءَ خيالن جي ڏاڍي پرهيزگار هُئي
پر عملن ۾ پنهنجي تہ بدڪار هُئي

هن مردن کي جهپٽيو پوپٽ جيان
اڪ هُن جي فريبي سهڻو چار هئي

فون مان هنجا سُڏڪا اچان تا ٻُرن
وڏ مهارت رني، ڪيڏي فنڪار هئي

گهوٽ پنهنجو ڇڏيو، هن هو ذپ ڪنان
گهوٽ ساري ۾ هن لاءِ انڌڪار هئي

هوءَ هنجي حياتيءَ جو سوڳند هئي
پر نہ هنتي ڪندي ڪو اعتبار هئي

پنهنجي ماءُ جي لاڏلي هوءَ ڪڪي
ور جي محبت کان ڪندي انڪار هئي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نمڪ

اوهان جي نمڪ سُجاڻو ثابت ٿيڻ تائين ذرتي ماءُ جاڻو تا
سنڌا ان جا ڪرڻ واريون صفا ڳالهيون ڇڏي ڏيو پو
اسان سنڌ جي ورهاست تي صفا راضي نه ٿينداسين
هتي جي خوش توهان ناهيو وجي ڳولهيو وطن ٻيو ڪو.

***

دعا !

اگهائج هي عرض منهنجو موليٰ
رهي سات سچ ساڻ قائم سدا
تيان ڪين ڪُوڙو فريبي ڪڏهن
ٿئي ياڳ خوشي منهنجي دعا!

***

اخلاق

بلاول جا اخلاق توڪين جيڪي
اُهي پاڻ گڏ هر ڪان خالي صفا
سندن سوچ، ڪردار ڪان قوم واقف
تہ شُرفاءَ پردن پٺيان سپ لُچا.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سچل جو روح تڙپي ٿو

هي جنت جي دلاسي تي،
ٿين خودڪش پيا حملا
ڪٿي مسجد، ڪوئي مندر
چرچ ڪوئي محفوظ ناهي
امام بارگاه ، اسڪولن جون ديوارون ڏنل آهن
شهر جون ساريون گهٽيون ۽
ڪُلئي بازارون مُرجهايل
فضا آ سوڳ ۾ ورتل
ٽڙيا پکڙيا پيا آهن
هي چوڏس ماس جا ٽڪڙا ،
گهرن ديوارون ۽ رستا
ڌرتي رت رنگي ويئي آ
بمن سان ديس ڌهڪي ٿو
امُنُ سنڌ مان اُڏامي ويو
بري پيو مُلڪُ سارو آ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻري ٿو ڌرتيءَ جو گولو
فلسطين، شام هُجي برما
مرن ٿا بيگناهه ماڻهو
ٿي دنيا ماتمي آهي
پٽائيءَ روح ٿو روئي
سچل لرزي ويو آهي
سچل جو روح تڙپي ٿو.

۽ عاليشان ڪنهن بنگلي
يا گاڏيءَ ڪنهن اچي آڏو
ڪو ٻالڪ يا ٻڍي ڪائي
ٽنگي پنهنجو هٿ بيهي ٿي
ڪٿي ڪنهن ڪارخاني مان،
ڌونهون ٿي خواب وڪرن ٿا
ڪنهن پورهيت جي جهڳي جي چلهه،
ٻري ويلو سگهي ناهي
سمهيا هن ٻار بکيارا
سڄي ئي رات ڪنجهيارِيا.
ڪنهن هوٽل عاليشان آڏو
ڪچري جي ڍڳن، ڍيرن تي
ٿوا ُچلايو وڃي ڪاڏو
اندر ٿيون ڇيرون ڪئي ڇمڪن
پر دل ۾ سسڪيون سُڏڪن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وئي نيلام تي عصمت،
خريديون ويون جوانيون ڪئي
شرابي بوتلون ڇُلڪن،
نوان ڪئي نوٽ تا مُرڪن
ڪٿي ڪوئي نظام ناهي
سيئي قانون جا پنجوڙ بس آهن غريبن لئہ
اميرن جي درن تي هي ڪُلئي قانون رکوالا
ڪنهن پوڙهيءَ رنديءَ جيان بينا
حڪم جي عدولي ۾ هن
”غريبن لئہ ذلالت جون ڪٽي هتڪڙيون هتن ۾“
غريب جائو چگو ناهي
غريب مئو چگو ناهي
جيئي تو زرد جسمن سان
مري بي ڪفن لاشو تي
ڏسي هي ظلمتن نقشو
سچل جڻ آهي لرزي ويو
سچل جو روح تڙپي تو.

سچل جو روح ڇو تڙپي
ڀلا دنيا جي دردن تي ؟
سچل جو سنڌ سواءِ ٻيو ڪنهن
خطي يا ملڪ سان چاهي؟
سچل جو روح تڙپي تو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رڳو ان لاءِ جو چريا!
سچل آ هفت زبان شاعر
سچل سنڌ جو رڳو ناهي
سچل آفاقي شاعر آ
سچل ڌرتيءَ جي گولي جو
آ ڌرتي سچل جي ساري
جي ڌرتيءَ تي اُوندهه ڪاري
اچي ڪا ڪُنڊ پڪڙي تي
سچل جو روح تڙپي ٿو
ميارون اسان کي ڏئي ٿو
ٻُڌو اي سنڌ جا شاعرو!
توهان ٻوليءَ لئه ڀاڪاريو
امن هوليءَ لئه ڀاڪاريو
حقيقت سچ لئه جهونگاريو
سچي ڌرتي توهان جي آ
امن پيغامبر آهيو
سچي ڌرتيءَ جو گولي تي
توهان نشانبر آهيو
امن پيغامبر آهيو
امن پيغامبر آهيو.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منصف!

عباسي، پنهور توڙي مسلم، عرب
رهيا آهن انصاف علامت سدا
تيو شال عارف خلجيءَ جيان
نئين دور جا ڪلئي منصف ادا
(جسٽس عقيل عباسي، صلاح الدين پنهور، امير هاني مسلم، فيصل عرب)

❊❊❊

مهانگائي

رڳو انگ اکرن جي هيراڦيري آ
عوامي مفادن جي ڪا ڳالهه چونهي؟
ملازم، هي مزدور رهندا اهڙا ئي
مهانگائي آڏو ڪو ٻنجوئي ڪونهي!

ابليس

اجهو آيو رمضان، مهانگائي وارو طوفانُ گُهلندو
هڪ ابليس ٻڌبو، آزاد هزارين پيا شيطان ٿيندا
ڪندا چور چوريون ۽ پوليس ڦُريندي چيڪنگ بهاني
ڪي ذخيره اندوز پنهنجي نموني پيا ماڻهو لُٽيندا.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻُڏين ها

ورُ ڏاڏي جيڏو بابا مونکي نہ ڏئين ها
واپار ڪندي منهنجو ناليءَ ۾ ٻُڏين ها
ڏند تيزيندي هن جج ۾ تورو تہ خيال ڪر
ان کان تہ هُيو بهتر ڪنهن کوٽي ويهين ها

***

سچل ايوارڊ

هُئي جا ڪالهہ گڏجاڻي، چيائون تنهن ۾ ڊي سي کي
اسان جو يار لائق آ، سچل ايوارڊ ان کي ڏيو
وٺو هي نالا حتمي هَنِ، ڏڙي هر زور آ لاتو
اهڙي آ قابليت ڏسندي سچل جو روح تڙپي پيو

***

اپ گريڊ

هڪڙا ملازم تہ ٿيا اپ گريڊ
آ اعلان نرالو هي سرڪار ڪيو
مگر جيڪي رهيا سي سوچڻ پيا
ساڳئي ڏيهہ ۾ ويري ورتاءُ ڇو؟

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مونکان ڌار نہ ٿيجانءِ

منهنجي سائڻ !
منهنجي جانان!
حياتي منهنجي تون ئي آهين
منهنجي دل جا چارئي خانا
تنهنجي فوٽن سجيل آهن
تون ئي آهين سونهن جي راڻي
تون ئي آن مون پيار جي ديوي
مان هان تنهنجو پوڄاري سائڻ!
مان توکان ڪجهہ نہ گهران ٿو
فقط پيرن مٿي پنهنجي جُتي چُميل مونکي ڏي تون
انهيءَ مٿي چپنيءَ ڪي مان
اکين لائي چُمي وٺندم
سنڀالي رکندم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پونئرن چوندم
منهنجي مرڻ پڄاڻان متي
منهنجي قبر ۾ مونسان پُورن
منهنجي عبادت پوري ٿيندي
قبر مونکي ميار نہ ڏيندي.
منهنجي سائڻ!
منهنجي ہي ڪا خواهش ناهي
شل اها ئي آس ٿئي پوري
خوشين پوپٽ هرپل اُڏري
تنهنجي جهوليءَ منجهہ پون
تون جا آهين سونهن جي راڻي
حسن تنهنجي جي هيءَ ڪلي
گل ٿي مهڪي، مرجهائجي نہ
۽ ڪاميابيءَ ياڳ جي ديوي
بنجي داسي تنهنجي در جي
تنهنجي پيرن منجهہ جهُڪي
ڪڏهن بہ نہ متي اُٿي
تنهنجو ڪڙم قبيلو سارو
آڙو پاڙو منهنجي جانان!
تنهنجي ڇانو ۾ شاد رهي
مون پريميڪا!
مان جو هڪڙو شاعر آهيان
منهنجا وڏڙا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

شاهه ڀٽائي، سچل، سامي
شيخ اياز، بخاري، حامي
آيا تنوير، نياز ۽ آهن
مڙي مونسان ميڙ تي توڏي
قسم تي چنڊ تارن جو
مني! مڙني نظارن جو
آيل هن ميڙ کي ڏسجانءِ
ڪڏهن مونکان ڌار نہ ٿيجانءِ
ڪڏهن مونکان ڌار نہ ٿيجانءِ

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مقدس ايوان

تريڪتر ترالي چيئي شيرين کي
پيٽ پنهنجي ڏيءُ وساري ڇڏيئي
ڪيترو ايوان آ مقدس پنهنجو؟
۽ سنڌ ۾ اخلاق کي ظاهر ڪيئي

***

سوال

پيار پرٽو هوءَ ڪري ڏوهي بٽي
ماءُ انلاءِ ڌيءَ کي ساڙي ڇڏيو
ممتا، عورتپٽو گڏ ڪيئن گُهٽيا؟
ياءُ ياچوڪڙ سوال آهي ڇڏيو

***

داد ۽ انصاف

ڏوهه ڏوهاري ڪري خنزير تي ڪُليو گُهمي
هر ڪُتو لوسي چڪي پوءِ وٺي گگدام کي
گهر معصومن ڊهن، متاع ساڙي رک ڪجي
دادُ ڪهڙو چئہ ڏجي؟ ڪنهنکي هن انصاف تي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

روشني

سج اُڀري کين ٿو جو
ستـ سالن جي گداگر
پوڙهي عورت!
پاندُ پوٽيءَ جو ڦهلائي
شهر جي گهٽيءَ گهٽيءَ ۾
در در تي سئن هڻندي
چڪر ڪاٽي شام جو
سج ٻُڏي موٽي اچي ٿي!
ٿڪل چهرو ..... خُواب اکيون.....!!
هڙ کولي هُوءَ ڏسي ٿي!
هڪُ رُپيو ..... ٻه رُپيا .... پنج رُپيا ....!
ٿوٽل هي ٿيا سڪا ٿيهر!
۽ هي اتي جي گودڙيءَ ۾
آ اتو پيي سيرُ ڪنُ!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سامُهون نشي ۾ ڏُتُ سُتل
بيڪارُ پُٽُ!
جوان نُهنُ ۽ پوٽيون ٻه!
گهر ڪڪائين مان ٻه هاٽي
سڄُ ليئاڪا ٽو پائي!
ناهي ڪو لوڙهو لپڙُ
بيوسين ڪارو ڪپرُ
پيو ڏنگي ٽو ڏينهن رات!
خُواب پوڙهيءَ جا سمورا
زهرجي ڦتڪي مرن ٽا.
هُن حياتي جا ڏٺي
سا آهي ڪيڏي ڪسي؟!!
مُڙسُ هُنجو ماريو ويو هو
بيڏوهي!
قبيلائي تڪرار ۾.
هُن جوانيءَ ڪان وٺي آ
پيٽُ پاليو پوءِ پني!
پهريان ٻن ويلن جي ماني!
هاڻي مُشڪل ساڻُ ويلو!
ڏرا هنيل ٻن نيڻن مان
ٽو وهي لُڙڪن جو ريلو.
پر! اُجهاميل خُواب ڪو!
اوچتو روشن ٿيو اڄ!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پوڙهن نيڻن ۾ آ اُڀريو
عڪسُ ڳاڙهو ۽ چٽو!
ڳل ڳاڙها ...! جوان هڪڙي نينگري!
ڪاله هُن هُئي جيڪا بازر ۾ ڏٺي!
نيڻ ڪجريلا... چڳون واسينگ جون!
چپن تي جڻ چاشني ماکيءَ لڳل!
ريشمي لباس ۾ پئي ڏيل ڪائي جڻ تلي
۽ جتي گداگريءَ لئه پئي رُڪي!
نوٽ هُنجي هٿ تريءَ تي پئي نچيا!
ياد هي منظر ڪري ....!
پوڙهي پيي ٿي اڄُ سوچي!
الائي ڪڏهن ٿيندي جوان؟!!!!
مُنهنجي پوٽي "روشني!!!!"

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گمس

گمس نالي کي قبوليو هٿ ڇڏيو
ووٽ ڏيندڙ کي بہ تورو مانُ ڏيو
نالو ارپيو ڪنهن نئين اداري کي
پل تہ راضي پيراڻي گادي بہ ڪيو

❊❊❊

گڏهہ بابو.....!

مخالف سان جهيڙو اجايو بياني
پوي ڪم تہ گڏهن کِلي چئبو بابو
گترن گندن جيئن منزل آ ساڳئي
ڪبو دوست، دشمن مٿان سڪٽو داٻو

❊❊❊

دانگي سسٽم

حليم دال ۽ چولا ڪپائيندڙ تي پابندي
جوا، وياج، رشوت جي گرم بازار ساڳي آ
ٻَڌِي ڪو پيٽ سان پٿر مُسافر، پورهيت سوچي!
روئڻ رمضان جو ناهي، سندو سسٽم هي دانگي آ

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مسلماني

هندو ڪائي نياڻي اغوا ٿئي ٿي، وڏيرا ۽ ملان هنبوچيون هڻن ٿا
چون ٿا مسلمان ٿي پاڻ آهي، نشان هوءَ نہ جبرت يا ڏاڍائي ٿي آ
اگر نياڻي تن جي ڪري پنهنجي مرضي، مسلمان ڪنهنسان ڪري شوق شادي
تہ آپي ڪان نڪري ڪن نياڻي ڪاري، وساري چڏن ٿا مسلماني پي آ

❊❊❊

سُجاڻ

انسان تہ نالي ۾ جميو چون ٿا آزاد
آزاديءَ جو مطلب جاڻي نٿو ڪو چاهي
ماڻهو مرن ٿا نسلين، مذهب، لڪيري سرحد
انڌيءَ گوليءَ چون ٿا سُجاڻ ڪائي ناهي

❊❊❊

زن مريد

مامتا هُئي پالنا ڪئي پيار مان
اولاد تي نہ درد پاچو آندو جنهن
پُٽُ اُن جو تي وڏو ٿيو زن مريد
۽ ڏکي گهران ڪڍيو اج ماءُ تنهن

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سونهن راڻي

ڏسڻ ۾ سانوري صورت
تون دل جي آرسيءَ ۾ پر
ڪا ديوي سونهن جي آهين
ڏسي چنڊ توکي شرمائي
ستارا سونهن ساڪي ٿي
نرڙ تنهنجي بنديا بڻجي
اچي توکي چُمڻ چاهن
۽ هيءَ جا چاندني آهي
لهي ٿي روز آسمان تان
تنهنجي ڳلڙن
تنهنجي چپڙن
تنهنجي پيرن ڇهڻ ڪانپوءِ
وڃي واپس وري ٿي جي
وڇوڙي تي پئي روئي
ٿا ڳوڙها ماڪ ٿي برسن
نمي قطرا اهي شبنم
اچي اٽڪن تو وارن ۾
تہ نيارو ڀاڳ ٿا سمجهن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پنهنجي قسمت تي جهومن ٿا
هوا کي پيي ٿا هرڪائن
هوا هرکي اچي توڏي
ڇيڙي تنهنجون ڇڳون وارن
سُريلو گيت ڳائي ٿي
نظارن کي ٻُڌائي ٿي
سُرمئي شام کان سُهڻي
خُدا جو آن حسين تخيُل
تُنهنجي آڏو موناليزا جي
آهي مُرڪ بي معنيٰ
ليڊي ڊيانا توڙي ڪائي
حسينا دور هاڻيڪي
آڏو تنهنجي تہ ڪجھ ناهي
حوالا سڀ تنهنجي سونهن لئہ
ڏنا سڀُ شاعرن آهن
منهنجي شعرن ٿنا ۾ تون
پٽائيءَ بيت تون آهين
سچل جون ڪُلُ ڪافيون آن
منهنجي او! پيار آڪاڻي
تون ئي آن سُونهن جي راڻي
تون ئي آن سُونهن جي راڻي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تون مُرڪين سدائين

سپيون، سمنڊ لهرون
چنڊ جي چانڊوڪي
پنهنجي ماڳ ويندڙ هي تارا سيئي
عصر ويل جهوٽن هوائن تي نچندڙ
گلڙن جا جهرمٽ وڪيرين جا خوشبوءِ
سا خوشبوءِ ۽ خوشبوءِ جا عاشق هي پوپٽ
هي مهراڻ ڇوليون
هي ڪينجهر ڪنارا
ڪارونجهر جبل ۽ ٿر جا نظارا
نچي مور سارا
ڏين توکي دعائون
ماٺين شال خضري حياتي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

۽ ياڳ تنهنجو هي ٻڻجي
سليماني سانئڻ !
تنهنجو "حُسن يوسف" ڪڏهن تئي نه پوڙهو
تون مُرڪين سدائين
تون مهڪين سدائين
خوشيون تنهنجي در جون داسيون رهن تي
قدم رهن چمنديون تنهنجا ڪاميابيون
او محبت جي ديوي! پري حُسن جي!
آهين حُور جنت جي مونلاءِ تون ئي
مان تُنهنجي جنم ڏڻ تي توکي مني!
مبارڪ سان گڏ هڪڙو سجدو تو ارپيان
پوي شل هي منهنجو تحفو قبول
آئون رهندس هميشه تو پيرن جي ڌُوڙ.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سازش

ڊئم لاشن تي جڙن جي ڳالهيون ڪن
ملڪ ٽوڙڻ جي ٿا سي سازش سٽن
تاريخ شاهد آهي بنگال ڪنهن ٽوڙيو؟
ڪهڙا دشمن ديس جون پوٽيون چڪن!

***

اهڙي روش

ڪو مٽاهون ٿئي نہ هِتِ قانون ڪان
سنڌ ۾ اهڙي روش چاهيون پيا
پل وڏيرو، رئيس يا وزير ڪو
ڏوهي آ ڪاٽي خلش چاهيون پيا

***

خطرو

فڪر تنهنجي ۽ نالي تي ٿيڻ قابض هي چاهن ٿا
سچل سائين اديبن جي گروهن مان تہ خطرو ٿئي
ملي جي موقعو ويو تن، تہ روضو پيي ڪپائيندئي
ڏين پئسن لئہ لامارا تہ مڪروهن مان خطرو ٿئي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪريتا مون اندر

ماں ڪيڙو گندي ناليءَ جو
ڪتوريءَ ڪاٺ تون آهين
تون پوپٽ جي رنگن جهڙي
تئو ڪارو وجود منهنجو
ها ها! تون مورتي آهين
چانڊوڪي چنڊ جي تون آن
آهين خوشبوءِ گلابن جي
سڄي سنسار جي سونهن تون
آهيان مان ڏوند دنيا جو
ڪريتا مون اندر آهي
مان تُنهنجي پير جي مٽي بہ ناهيان اومٺي جانان!
تہ پوءِ مان ڪيئن پلا ڪڏهن
لائق تُنهنجي ٿي سگهندمُ؟!
اهو سوچي مان پنهنجي بيوسي ۽ بدنصيبيءَ جو
نٿو پاڇو بہ ها تنهنجي مٿان ڪڏهن وجهڻ چاهيان
مگر اڄ پيي توکي پوڄيان
پيو توکي ٿي مان چاهيان
مٿان سمجهين مني جانان!
وساريو توکي مون آهي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

خوشين پوپٽ پٺيءَ جهتين

جڏهن نيو ييئر جي موقعي تي
ماڻهو شراب ۽ شباب جي محفلن ۾ گم هئا
جڏهن ڦٽاڪن ۽ گولين جي گونجار ۾
ڪٿي گهنگهرو پئي وڳا
تڏهن منهنجي مٺي!
مون نيڻ بند ڪري
صرف توکي سوچيو هو
۽ ٻن هٿن جي ٻي ترتيب
ڪڏن مثل ڏرتيءَ تي
تولاءِ دعائن جو هو ٻج ڇٽيو
”تون گلاب وانگي مهڪين“
”چوڏهينءَ تي چنڊ ڪڙين“
”خوشين پوپٽ پٺي جهتين“
”۽ نہ ڪڏهن مونکان وسرين.“

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بينظير

مهينا سال جا پيا پيي
ڊسمبر جڻ تہ ازدها آ
وڇوڙي جا وچن سارا
پون جاڳي ڊسمبر ۾
۽ ڪاريهر ڪي يادن جا
ڪڏي ڦٽيون هڻن ڦوڪون
ذهن تي اولڙا اُيرن
پون ٿا ڦٽ تازا تي
ڪنڌر دل جا پُڪارن ٿا
هي دل ويران اڄ تي وئي
ڪتان گولي آئي ڏانئڻ
حياتيءَ ڪي اُجاڙي وئي
۽ خوابن ڪي چيتاڙي وئي
هوائون رتُ هاڻيون ٿيون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رڳو ماتم فضا آهي
اُداسيءَ مان ڪاريون ڪٽچيون
نسريل ڪانھ تي ويھي
پريان جو گيت ڳائن ٿيون
اُداس آ ڏيھ ھي سارو
رنگين پوپٽ اُداس آهن
وساريو ناچ مورن آ
اُتر ٿڌڙي هوا گهائي
پُڇي پئي ٿي ويو ڇاهي؟
ڳاڙهو_ نيرو ٿيو اُپُ آهي
ڀِٽائيءَ جي تنبوري جي
ٽُٽي پئي تار آ ڪائي
رني ۽ ڪوٽ ڏِجيءَ جا
قلعا اوسارا اوسارين
هي استوپا دڙو موهن
وري جڻ آ اُجڙ ٿي ويو!
ڪلاچيءَ جون ڪوڪون آهن
شهر هي سنڌ جا سارا
رڙي روئي پُڪارين ٿا
سهارو جيءَ جڏي هر جو
ڪنارو هئين جمهوريت جو
مليران ملڪ جي مارئي!
پٽي ڏُلفيءَ جي پنڪي!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وطن جي بينظير تولئہ
اسان جي رُوح ۾ لرزش
اجان آهي اُها ساڳئي
وطن جي گهر گهٽيءَ مان اڄ
پُٽي سان گڏ هڪ پنکي
ڪندي گجگوڙ نڪري ٿي
چوي لل‌ڪاري ٿي دشمن
او ڪانئرا ياڙيا ! ياڙيتا!
پتو هڪڙو فرد ناهي!
نہ ئي آ بينظير هڪڙي!
اهو آ خواب قومن جو
۽ قومون جيسين زندهہ هن
پُٽي جو نانءُ زنده آ
۽ زندهہ بينظير آهي
۽ زندهہ بينظير آهي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بدڪار

هُجي معصوم يا بدڪار! رب تي فيصلو ڇڏجي
ڪنهين عورت مٿان تيزاب هارڻ ٺيڪ ڪونهي ڪو
مسئلو آهي غيرت يا ڪٽي توڙي نفرت جو
پنهنجا پيي عيب ڏسندي ها، ٻُڏي ته ڇونه مرجي تو

***

سنڌ ورهائڻ

سچل سائين سنڌ ورهائڻ جي سازش
پيا ڪن ڪانئر ۽ ڏرتيءَ ڏڪاڻا
وسري ويو تن کان ڇا دودو ، دولهه
ڪڏندن اکيون هيمو، تيندا ته ڪاڻا

***

رياست

رهڻ خيرپور ۾ ڪو ڇاهي ڪامورو!
ٿئي سڀ جو خادم، سڪي جي حضوري
سڄو ئي ضلعو آ جيالن جي رياست
رکڻ راضي تن کي به آهي ضروري

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منزل گاهون

اسان جي چوڌر ٻري پيون هن ڏياٽيون جڳمڳ
درسگاهون پيون ٿيون ڏسجن شعوري راهون
عظيم ليڊر نالو تنهنجو رهندو پيو قائم
ادارا پنج هي وني ڏنا تو منزل گاهون

***

گهر سڙن

روز پنهنجا ٿا مرن ۽ گهر سڙن
روز پنهنجن جي هٿان پنهنجا ڪڇن
آجپي جا چوڻ ٿا نعرا لڳن؟
سنڌي سارا ذهن چو سنڌ جا لڳن

***

دشمن

امن جو دشمن اسان سڃاڻون ٿا
ميثاق جمهوريت تي پر پابند هون
سنڌ وچي پيلجي، رت پڻ جو وهي
مال ميڙڻ تي بينا ڪاربند هون.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ماتم

الائي ڇو دل ۾ جاڳيون ڪربلائون
ڦاٽا بم ، گولين جي بوڇاڙ ٿي وئي
اُڏيا لاش انساني، پڪڙيا هوا ۾
پري تائين ٻوٽيون، هڏا سردُ ڪيئي
۽ سسڪيون ڇوڏاري زخمين جون اُڀرن
ڪجهن لاش ٿا پيا
متل آهي ماتم
روئي ٿي ڪا ممتا ، ڪوئي پيءُ پوڙهو.
اوڙهيو ويس وڏوا جو اڄ ڪيئي نارين
ڪيئي پينرن جي دلين منجھ پليل
ڇپن جي سرحد ڏي
ڪٽي وکون وڌندڙ
نڪورا ڪيئي ڳيچ نڙيُن ۾ اٽڪي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ويا آهن ڦٽڪي
۽ ڳانن جا موتي ويا سپ وکري
ڪي ٻالڪ ڪي نياڻيون
يتيميءَ جي ڏائڻ قبضي ڪيا هن
ٻڌيو ديس منهنجو هي ماتم ڪدو آ
هن ماتم ڪدي جي هن حالت ڪي ڏسندي
شرم منجهه شيطان مونن وجهي مُنهُن
سوچي ٿو ڇا هِي ....!
انسان آهن؟
شيطان آهن؟
حيوان آهن؟
نہ .....!
نہ انسان اهڙو ڪڏهن ٿي سگهي ٿو
نہ ئي اهڙو شيطان ڪريل ڪو آهي
ڪتو ڪوا مرون ڪوا هجي تہ هجي
نمازي جو مسجد ۾ ماري وجي ٿو
امام بارگاهون اُجاڙي وجي ٿو.

اگر اڄ ڏکارو شيطان آهي!
پوءِ مان تہ هڪڙو انسان آهيان
منهنجي دل تہ شاعر جي دل آهي جانان!
پلا پوءِ ڪيئن مان ماتم ڪدي ۾
ڇانيل سرءُ ڪي بهارون مڃيان ؟

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هي موسم بهارن جي ڪاتي اها آ!
جنهن ۾ گل ٽڙڻ تي
هُيون دليون ٽڙنديون.
الائي چو هيل بهارون به آيون
ته بي رنگ ٻُسيون
لڳن بي چسيون ٿيون
تڏهن منهنجي منڙي
او منهنجي محبوبا!
نه ناراض ٿيجان
هيلوڪي ويلنٽائن
ڪو تحفو نه ڏِبو
نڪي بوسو وٺبو
نه ئي ڳِل ملبو

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

آئيندو

جگر جو ٽڪو بڻائي يرغمال
انصاف جي آواز کي گهٽيو آ ڪنهن
سوچجي ته ان جو آئيندو آ ڇا؟
منصف پيو لاچار آهي، ديس جنهن

***

قاتل وڏيرو

گاهه مُٺ لئه جا وئي هُئي نينگري
بڪُ گوليءَ جو بڻي وحشيءَ هٿان
قاتل وڏيرو ڇٽي پيو شهپر وٽي
قانون "ڇتيندڙ منهنجي جتي هيٺان"

***

سنڌ جا رستا

سنڌ جا رستا لڳن ٿا، رت پيئندڙ اژدها
ڄامشورو – آمري آ روڊ وڏو ڪاريهر
قانون اکين تي ٻڌي ٻڌي انڌو آهي سماج
بي قابو ان لئه گهمي ٿو ايڪسيڊنٽ جو سوداگر

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

خوش ڪيئن رکان

تنهجي دلڪش ادائن تي موهجي
تنهنجي دلفريب ڳالهين جي سحر ۾ منڌجي
مان وفائن جا وچن ڪري
روز تنهنجي زبان مان نڪتل
طعنن جا تيرسهي
پنهنجي دل تي زخمن جا گهاءَ سجائيان ٿو
مان وساري ويهان ٿو
اي عورت!
تون تہ جنت ۾ ئي خوش نہ رهيئن
پوءِ ڀلا !
مان ! جيڪو تنهنجي ڪري
جنت ڌڪاڻو ٿيو آهيان
هن ڌرتيءَ تي
توکي خوش ڪيئن ٿو رکي سگهان؟!!

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نيڻ

نيڻ معصوم ها
نيڻ ڪنوارا هئا
نيڻ پوڙها به هاڻي ٿيڻ هن لڳا
پر نه عادت مٽيئون
پنهنجي روئڻ سندي
روئندا ئي رهيا.

ڳچ عرصو اڳي
ڳوٺ ۾ چوڏسا
منهن ، لوڙها هئا
۽ ڪنڊين اوٽ ۾
ڪجھ ڪچا گهر هيا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سڀ ڪچيون هون ڳليون
تن ڳلين ۾ يتيمي سندا ڏينهن گهاري
پيءُ سان گڏ ويندڙ ڪنهن ٻار جي
هٿ ۾ ڪوئي رانديڪو ڏسندي هي نيڻ
حسرتن جي آگهم سان ها پُسجي ويندا
ٻانهن جي اوٽ ۾ وڃ ورندي هُئي
نيڻ روئندا هئا، ڪنهنکي ساريندا ها
جڻ پُڪاريندا ها.

نيڻ جوانيءَ رسيا
اڳتي ٿورو وڌيا
۽ جو توسان مليا
نيڻ ساڳيا چريا!
نفرتن جا پلئہ ۾ رکيل سڀ پندار
تنڪا طعنا مليل سجي لوڪ کان
ها وساري ويئا، توکي چاهي ويئا
تون جا خوشبوءِ حنا
منهنجي گيتن، غزلن، ڪُلُ شعرن ثنا
هر حوالي کان اعليٰ ۽ آهين اُتم
توکي ڏسندي ختم ٿيو دل جو ماتم
منهنجي دل جي نگر ۾
آذان خوشين جا گونجڻ لڳا
وضو وند ٿي منهنجي سوچن، خيالن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيهي صف ٻڌي ، تنهنجي پوڄا ڪئي.
منهنجي نيڻن توکي سامهون ڏسي
پنبڻين جي اشارن سان منهنجي منٿ!
رڪوع ۾ بيهي، ڪيئي سجدا ڪيا
سونهن تنهنجي سامهون هميش جهڪيا

منهنجي نيڻن عبادت تہ جاري ساڳئي
پرا جي تن ڪان پري ٽوڙڙو ٿي وڃين
خواب ڦٽڪي پون
نيڻ روئڻ لڳن
جڻ جهري ٿا پون
نيڻ جيڪي اڄ پوڙهپ سفر هن پيا
سي پوءِ صفا ئي صفا ٿا ٻُوتجڻ چاهن
ننڌ گهري هميش سُمهڻ ٿا گُهرن
ننڌ گهري هميش سُمهڻ ٿا گُهرن

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

امداد

وزارت، وڏ وزارت ۽ ثقافت کاتي پئسن مان
اسان جو ڪامورو، ليڊر لکن امداد ماڻيندو
صداڪارن، اداڪارن جوجيون پيڙهي پل غربت
بيماري ۾ ملوث هت اديبن پيي نہ ڪجھ ملندو

***

ماڻهپو تو مري

مري ڪوئي افغاني، بنگالي ، انڊين
اصل ڳالھہ آ ماڻهپو تو مري پيو
نعرو دين جو ۽ لبادو شيطاني
وڃي دُور انسان خود کان پري پيو

***

شاعري

شاعري آ وقت جي پيغامبري
چونہ پلا تي صحافت تي سگھي؟
جو نہ وڪجي ۽ نہ دبجي، گونججي
آواز سچ جو هي تہ تي بڻجي سگھي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

محبت جو وڻ

هڪدم خوشين جا سڀ رنگ، بي رنگ ٿي ويا
احساس جي زمين تي ائٿم آ جڻ ڪو ڦاٽو
اڪرين مان لڙڪ بارش چوڌس وسي رهي آ
ايڏي هو جڻ فرشتو، محبت جو وڻ ڪو ڳهاٽو

❊❊❊

فصل سڙن

ٻوڏ آئي – بند پڃبا پاڻ ئي
سنڌ کي ٻوڙي تہ ستياناس ڪبو
هاڻي جي تا فصل سڙن ، پل سڙن
ڪوٽ پاڻيءَ جي آ، سُرُ آلاپبو

❊❊❊

عيد .....!

جهومي پون هوائون، گونجن امن جا گيت
ميلا مچي پون ٿئي ديدن پرينءَ جي ديد
ڪو ٻارڙو ٻڪيو نہ، اگهاڙي انگ نہ ناري
ڪنهن گهر نہ لاش لٿڙي، اهڙي اچي ڪا عيد

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گل مروڙيو

هوءَ جيڪا هُئي بظاهر شوخ چنچل
تنهن جي دل معصوم کي ٽوڙيو ويو
غيرتن جي اوٽ ۾ ڪجهه وحشتن جو
رُخ آ بدليو ، گل کي مروڙيو ويو

❊❊❊

وياج خور

سٽيبازيءَ نه بندش، نه ئي آ آڪڙو ڪو ڏوهه
کهڙو سماج آ فتنو، ڪري ڪوئي نٽو پيو غور
غريب خواب هن گروي، عزت محفوظ پيي ناهي
پيو اُڏهيءَ جيان کائي، ماڻهو ماڻهوءَ کي وياج خور

❊❊❊

بجلي چوري

ميٽر - ڪنڊي جو تفاوت ڇڏي
گهرگهر تي مقرر رقم ڪا ڪجي
يا مفت خورن جون فرجون، پيو سامان
ڪجن ضبط ، بجلي چوري روڪجي.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سهارو بي سهارن جو

اوس تہ موت حقيقت آ
ناهي انڪار ڪوئي
موت هڪ روپ ناهي
روپ سندس هن ڪيئي
ڪٿي هي موت!
ٻُڪيو باز _ بگهڙ خوني آ
ڪٿي هي موت!
ڪنڍن تخت _ باھ جا شعلا
ڪٿي هي موت!
آ جهڙوڪ هوا جو جهوٽو
وڃي ٿو آدميءَ جو روح
هڪڙي پل ۾ جهٽي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مجون تا موت جي طاقت
ها وڏي طاقت آ
مگر حياتي کو گهاري
سٺي ڪردار اندر
تہ موت فرشتو!
مانو تي ۽ ها هيٺون تي
هيئن سوچي تو!
جيئن هاڻي پيو سوچي تو
روح هتن ۾ جهلي بيهي
بي ساڪت نبل جسم پرسان
"سفيد پوش هي سادو
چپن تي مرڪ رکيل
يتيم ٻارڙن ابو
سهارو بي سهارن جو
حياتي جنهن سڄي گهاري
ورهائي پيار رڳو
شجر تنهن ڇانو لئہ پوکيا
۽ تن کي پاڻي ڏنو
ٻاٽ اونداهہ ۾ ڏيئا ٻاريا
هن هُيا ڪيئي
ذات پنهنجي کي گذاريو
هن مقصد ڏيئي
اڄ سندس روح برابر تہ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجي هتن ۾ آ
سندس مقصد کي گُهٽي
کين مگر مان ٿو سگهان !
هي پوڙهو شخص!
برابر کو فرشتو آهي
هي پوڙهو شخص !
برابر ته مري کو نه ويندو
هي پوڙهو شخص !
برابر ته جيئندو رهندو
ها کيئي ڏينهن نه !
سال به نه !
صدين تائين .

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اتساهہ

اسان جو جيئڻ مان
اتساهہ هاڻي ختم ٿي ويو آ
نہ هي رونقون بس وڻن ٽيون اسان کي
نہ تارن جي جهرمر
نہ ڪا اک ڪجلي
نہ واسينگ زلفون
نہ ڳاڙها گلابي چپ تا اثر ڪن
جو جيئڻ جي چاهت
وري ڪن ڪا پيدا،
نہ چوڙين جي ڇم ڇم
نہ پازيب گهنگهرو
اثر تا ڏيکارن،
بس جيڪو تورو بہ آهي اثر
اداس انهن نيڻن ۾ آهي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڇو ٿا جي ٿوڪي
بيوفائي ڪندئو ڇا؟!
ڪيو هَوَ جو وعدو
صديون ساڻ رهندئو
نہ پورو ڪندئو ڇا؟
اڇي ياد وعدو تہ پگهري وڃئون ٿا
تڏهن قرض لاهڻ جيان پيا جيئون ٿا
وگرنہ تہ سچ آ
زماني جون ويساهہ گهاتيون ڏسي
اسان جو جيئڻ مان
اتساهہ هاڻي ختم ٿي ويو آ

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منافق آ شيطان

مفادن لئہ نظريو ۽ ايمان وڪڻي
نہ ليکڪ، شاعر تنهن اديب سڏجي
هُجي جيڪو پنهنجي ڪُڙم جو ئي ويري
منافق اهڙي کي شيطانن ۾ ڳڻجي.

***

رينجرز

ڌاڙ ۽ ڌهڪاءُ اڄي بند هِتِ ڪو
عام شهري امن تو چاهي پيو
اختيار رينجرز کي ملن سنڌ ۾
پر نہ ڪرپٽ ماڻهو ڪو چاهي پيو

***

بدبوءِ

مڇيان تو پگهر جي بدبوءِ آ مون ۾
مگر پيتو رت مون غريبن جو ناهي
مان بدڪار، بيڪار ماڻهو بہ ، پر ها!
مون فطرت وياجي ۽ زاني پي ناهي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تبديلي

ڏڙ ساڳيو، بس رڳو مٽبيون مُنڍيون
ويھي تبديليءَ جون پر ڳالھيون ڪبيون
سنڌ جي حالت جيڪا آ، سا ھوندي
ساڳيا ڪامورا، ساڳيون ٽينڊيون نڳيون

***

قھر

لاشُ ٻچي دفنائڻ لئہ
پيءُ پِنيو سارو شھر
يا خدا ! بس رحم ڪر
ڪر نہ ڪنھن تي ھي قھر

***

اجھڙا ڍھن

پھريون ئي ڪنھنڪي ٻہ نہ
ڪرڻ ڪٽ قبضو ڏجي
اجھڙا ٺھن ، پوءِ ڍاھجن
اھڙو تہ نہ قھر ڪجي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

کهاڻيون سوين

آنوڀان جنهن تي آنالو پيل
گدو چوڪ ڪان سڏو ئي سڏو
ڪشادو ۽ ڏامر جو رستو وچي جو
کهاڻيون اُتي سوَ جنم تيون وٺن
شروع ۾ اُتي هڪ موڙ ۾
دماغي توازن وڃائي ويٺل
ارمان دل ۾ لڪائي ويٺل
فريبي دنيا ۾ چريو سڏجندڙ
ماڻهن جي لئہ جا آهي اسپتال
انهيءَ ۾ کهاڻيون تيون ڪيئي پلن
هتي جون ڪتائون هن ڏاڍيون عجيب
ڪوئي عشق ۾ انتها ڪي پُڄي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سچين محبتن ۾ دوکو وٺي
واپارين جي دنيا ۾ پاڳل بڻيو
ڪنهنکي وري ڪاڻ ملڪيت حصي
ڏمر ڏاڍ آهي تہ چريو ڪيو
ڪنهن جي زال ٻئي سان پئي عشق ڪيو
ڪنهن جي ماءُ يا ڀيڻ نڪري هليي وئي
پوءِ غيرت ۾ سندس دنيا جلي وئي
ڪنهن کي روڳ کھڙو تہ ڪنهن کي آ ڪهڙو
کھاٽيون هتي آهن سينن ۾ سانديل.

اڳتي انهي روڊ تي جو هلو
آڻويان جي ها ٻنهي طرف ڪان
هوٽل سجايل ڪيئي عاليشان
جتي روز برگر اچن فيمليون
ڪيئي موٽرون ۽ گاڏيون وڏيون
ڪو جوڙو سُنو ۽ ڪوئي بي سُرو
ڪنهين نوجوان سان سندس عمر جي
گڏ ڇوڪري جڻ تہ ڪائي پري
ڪنهن سان وري گڏ ٻہ ٽي جل پريون
ڪنهن ڪاٽي ۽ ڪاري سان ڪو چنڊ چھرو
ڪنهن پوڙهي گنجي سان حسين پوپري
ڏسي ياد چوٽي اچي تي وڃي
ڪو لنگور منجھ دامڻ آهي حور

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪنهن پوڙهيءَ ڏانئڻ سان ڪو ڇوڪرو
ڏسي مم گوڏن ڀاڪو نهي.
اندر هوٽلن ۾ طعامن جي خوشبوءِ
ٻاهر هوٽلن جي ڪليل روڊ تي
فقيرن جا هٿ روپئي لئہ وڏا ايل
۽ ڪيترن نوجوانن جا چپ
اُساٽيل اُساٽيل چُميءَ لئہ سڪايل
سندن مدل درجو سندن لئہ عذاب
نہ ڪا ياڳ ۾ آ سندن لئہ لڪيل
سٺي نوڪري ڪا سٺي ڇوڪري
انهن جي اڌورين کهاڻين سوا
هتي ٻيون ڪيئي کهاڻيون ٿيون جنمن
هتي روڊ تي سج لهڻ ساڻ ئي
ڪي پوڙهيون، ڪي اڌڙوٽ ۽ نوجوان
ڪيئي عورتون ڪنهن تہ مجبوريءَ مان
پنهنجي عزتن ڪي ٿيون وڪڻڻ اچن
ڪن الڪو تہ ٻچڙا نہ بُک تي سمهن
ڪنهنجي مڙس بيغيرت پيءُ، ڀاءُ ڪي
نشي لاءِ ڏهن وارو نوٽ گهرجي
آهي جنهن تي قائد جو فوٽو ڇپيل
قائد جو امين هو ميزان جو
۽ ميزان جزو آ ايمان جو
ها ايمان پڪو آ مسلمان جو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مسلمان سنڌي لئہ آنياٽي قرآن
ڏسو اچ سو قرآن وڪامي پيو
سندس خواب عزت تي نيلام ٿئي
جسم سندس کي سئو ڪتو ٿو چڪي
سندس ماس ڪچڙو ٿو نوچي پٽي
تڏهن ئي ڪرپ مان اکيون پوٽي
چئي جڻ ٿي "مونکي بہ جيئڻ ڏيو"
اهو لفظ جيئڻ تہ ڏاڍو نندو
مگر چئن لفظن جي تن کولجي
کهاٽيون سوين تن ۾ آهن لڪيل
کهاٽيون سوين روز تن مان جمن

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سونٽو وهي

قتل ماٺ هو جي تئي هت
قانون ننڊ ۾ تو رهي
ڪٿو سياستدان ڪنهن جو
ڪٿ جي مري سونٽو وهي

***

قانون مسخرو

بارڙن متان مڙهي ڏاڙي جو ڪيس
ريڊ جي لئه گاڏيون پيو ڊوڙائي تو
قانون هو اندو اڳي ، اڄ مسخرو
پاڻ تي هي خلق پيو کلائي تو

***

انگ ڏکي

هڪ چيُس موبائل تي مونکي ڪپي
ٻيءَ چيس ڪپڙن جو جوڙو آٽي ڏي
هُو تہ وينو گهر پروا تو يري ۾
زال ،ڏي هنجي چتيُن سان انگ ڏکي

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ياخدا رحم ڪر!

ڪيترا جهوپا جهريا برسات ۾
۽ حياتيون ڪيتريون ضايع ٿيون
يا خدا تون رحم ڪر هن حال تي
تنهنجا بندا توکي پيا پاڏائيون.

❊❊❊

ماضي عڪس

درُ چوٽيهون هُجي يا باونجاهون
حد وارو مسئلو آ جاڳي پيو
لاش ڦاٿو پيو آهي بئراج ۾
وقت ماضي آ وري چٽو ڪيو

❊❊❊

حيوانن درندن

قتل جي اجازت ڏئي ڪونه مذهب
هي اسلام کي آهِ بدنام ڪنهن ڪيو
جنت جي دلبي تي ڏرتي ڪن دوزخ
حيوانن درندن تن انسان ڪنهن ڇيو

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وارثي

اسان جي ٻاڳ جاڳ جي
پلي نہ وارثي قبول
مگر مني اهو ضرور
تون سوچجان ۽ سمجهجان
تہ پيار جون ورهاستون
الڳ هن عشق کان سچي
هي جيڪو پيار آ اهو
جيڏو چاهيو ورهائبو
تو پيار پيءُ سان ڪجي
تو پيار ماءُ سان ڪجي
تو پيار ڀاءُ سان ڪجي
تو پيار ڌيءُ سان ڪجي
اهو پيار ئي تہ آ
پُٽن کي ويجهڙو رکي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

متن کي ويجهڙو رکي
اهو پيار ئي ته آ
ڳولهي ٿو دوستي سچي
۽ سهڻي سيبتي سکي
مگر پيار هي مني!
ڪڏهن ته زهر ڏک پي
مري به ويندو آهي ئي
انهي جي عمر ڪيتري؟
نتو ڪوئي ڄاڻي چاهي
پر اهو جو عشق آ
الڳ ٿلڳ ئي آهي سو
انهي جو ڪونه انت آ
آهي سندس مزاج پي
الڳ سلڳ صفا سکي!
هن عشق جون جدا آهن
پنهنجون ئي ڪجه علامتون
هن عشق ۾ پاڪيون چميون
جڻ ته هن غلاظتون
پر منيءَ آڏو جهڪڻ
ڪيس سجدو پي ڪرڻ
هن عشق جون عبادتون
ان لئه او منهنجي مني!
تون ڳاله وٺ سمجهي سِڪِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هيءَ جيڪا منهنجي پريت آ
توسان اها سچيت آ
مون عشق ڪيو توسان آهي
تون ٿئينءَ نہ منهنجي پو چاهي !
پر منهنجي ڀاڳ جاڳ تي
تنهنجوئي آ ڏس اختيار
تو چاهيو ”خوش ٿو مان رهان“
تو سار سان زنده آهيان
نہ تہ مان ائين ٿي ٿو ڀانيان
تون جو ڪٽي بُت آ ڀڳو
اڻ جاڻائي ۾ منهنجو سڄو
ٽڪر ٽڪر آ مون وجود
مان آسماني تارو هان
لک ڪروڙين مون سان گڏ
تارا ٻيا پيا ڪوڙ هن
مان انهن تارن سان خوش
پر ڪونہ ٿو رهي سگهان
اڄ بہ هيڪل ٿي ڄڻ آهيان
چنڊ تون آن تنهنجي جهوليءَ
ها مان سمهڻ ٿو چاهيان
يا تہ وکري پرزا پرزا
ٿيڻ ڪلهہ قصو ٿو چاهيان
پر مان ڪلهہ قصو بہ ٿيان ڪيئن؟

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اڄ مان خالي، سياڻ بہ ناهيان
تنهنجي هڪڙي جملي جڪڙيو
انهيءَ جملي قيدي آهيان
تو چيو هو "وشال ! شاعرا."
"منهنجي، خاطر رهجان خوش تون"
ڏينهن تنهن کان خوش مان آهيان
منهنجي نيڻن ۾ ناهي ڳوڙهو
منهنجي چپن تي مُرڪ هاڻيون
چتڪيون پيو روز چنبڙايان
تنهنجي يادن عڪس سان سانئڻ!
دل جليءَ کي مان وندرايان
توڙي ڏڏي هُئي دل جي دنيا
پوءِ بہ ڏس مان خوش ئي آهيان
پوءِ بہ ڏس مان خوش ئي آهيان.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دعا!

جي تون چاهين تئين مسيحا !
پلي تون ٿيجان
نہ تہ منهنجو خيال آ تولئہ
ڪميشن جو امتحان ڏيجان
اهم وڏي ڪنهن عهدي پڇجان
پنهنجي ڏيهہ ۾ اپريل آهن
بدعنواني، ناانصافي
ڪوڙ برايون پاڙن پختيون
ڪينسر - ڪوڙهہ بيماري وانگي
پر تون ! تن کي ٻنجو ڏيجان
۽ هان تن جون پاڙون ڪٽجان
ڪوڙهيل هن سماج جي خاطر
مسيحا ٿيجان.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ناچڻي

هڪڙي عورت نچڻي بڻجي
چند روپين جي خاطر ساٿي!
بگهڙن ٽولي منجهه نچي ٿي
اُچلون ڏيئي پاڻ بچي ٿي
ها! هي انسان بگهڙ آهن
ننڍڙا بگهڙ، وڏا بگهڙ
ڏاڙهين اڇين وارا بگهڙ
پيٽ وڏا ۽ ڪارا بگهڙ
سي هن نچندڙ هرڻي جهڙي
وينگس بوٽيون نوچڻ چاهن
هن کي پنهنجو ڪاڄ بڻائن، آتا آهن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پوءِ هي جُهنڊ قاتل، هيسيل
مورتي تن کان بچندي ڪيئن؟!
ها ! هيءَ هيڏن ڪتن مان
ڪنهنجو نيٺ به ڪاچ نه ٿيندي
رات جي اونده ۾ پوءِ ويهي
پنهنجو منهن گوڏن ۾ لڪائي
پنهنجو مقدر ويهي روئيندي
سُڏڪي سُڏڪي پئي سوچيندي
هُنجي عزت ڇو لُٽجي وئي؟
پڙوت ڪنڌڙ لومڙ ۽
طبلائي گدڙن ڪي هوءَ
ماري آخر ڇونه ڇڏي ٿي؟!
بغاوت ئي ڇونه ڪري ٿي؟!
پر هوءَ ڏاڍي هيٺي آهي
پوءِ هُوءَ ڪنهنسان ڪيئن وڙهندي؟
هوءَ نه جيئڻ لئه ٿي سسڪي
۽ جيئڻ جي خاطر هنڪي
اَجهوءِ پڻ لَتو گهرجي
پيٽ بکئي لئه ڳيو گهرجي
سي سڀ هنڪي ڏيندو ڪير؟
ان ڏاتا پي ٿيندو ڪير؟
بيوس آهي هوءَ نچي ٿي
نچندي نچندي پئي سوچي ٿي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

عورت هڪڙي ماءُ بہ آهي
پيڻ بہ آهي ڌيءُ بہ آهي
ڪنهنجي آخر زال بہ ٿئي ٿي
گهر جي زينت پئي سڏجي ٿي
پوءِ بہ هُنجي عزت ناهي، آخر ڇالئہ؟
هوءَ سوچي ٿي! مرد هي سارا
شايد ڪي انسان ئي ناهن، جانور آهن
۽ ڪي پٿر مورتيون آهن
هوءَ سوچي ٿي!
چنڊ بہ ڪيئن تماشو ڏسي ٿو!
ڏند ڪڍي جڻ پيو کلي ٿو
شرم ٿورو ڇونہ ڪري ٿو؟
آخر فنا ڇونہ ٿئي ٿو؟!
هوءَ سوچي ٿي!
چنڊ جو ڪوئي ڏوهہ ناهي
انسان ئي جو انسان ناهن
چنڊ تہ بي احساس بي دل آ
آخر سوچي پوءِ هوءَ پنهنجا
هٿڙا دعا ڪاڻ کڻي ٿي
"آسمانن تي گهارڻ وارا
اي خدا! تون هيٺ لهي اچ
نچڻي ٻچي ڇيرون پائي
ٻگهڙن وچ ۾ ٿورو نچي ڏس

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پوءِ تون پڪ سان ان پل ئي
قيامت ڏڌ کي آڻيندين
يا وري پنهنجي دنيا لئه
نوان انسان ڻاهيندين
هرهڪ عورت جي خاطر
ٽڪر ڳيو، اجهو، لٽو
آسمانن تان لاهيندين
دنيا هيءَ بدلائيندين”
“دنيا هيءَ بدلائيندين.”

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت

خواب ، خيال، خواهشون، تون ئي منهنجي دعا !
تنهنجي هر ادا ، مون من آ موهي وئي.

مونلاءِ جڳ جون نفرتون، ڪوڙهه هجان جڻ ڪوءِ
پل نہ منهنجي هوءِ، تو پڻ لائق ناهيان

تو وٽ دولت سونهن جي، گفتو سخنور
تون آن بختور، دنيا تو داسي مني!

منهنجي قسمت ۾ لکيل، رڳو آهي ڌڪار
منهنجو توسان پيار، تو پيي سمجهيو ڪين ڪڏ

ڪنگو لاليا گهوٽ ٿيا، آهن سر نسريا
تو ڪيئن وسريا، وعده هيل ورڻ جا

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏِپ

مان نڪتس
۽ باغيچي جي در تي بيهي
هڪ وينگس کي سڏي چيم!
سُندر چنچل
معصوم ڇوڪرِ!
ڪاڏي وڃين ٿي؟
ترس تہ مان بہ توسان گڏجان
تنهنجو سڏجان
اڙي هي ڇا ساڻ کنيو ٿي چنيءَ پَلوَ ۾
واھ! ستارا!
ٿورا ڏي تہ مان بہ ڪيڏان، توسان گڏجي
هن چيو او ڇريا اينٽرا!
منهنجو پريتم، سهڻو سندر
باغ ۾ منهنجي لاءِ وينو آ
هي تہ ستارا ان لئہ آهن
مان بہ ساري ان جي آهيان.
پوءِ مان بيٺس نديءَ ڪناري
ڏيئن واري نينگري آئي
ڏسندي ان کي چيم سانوري!

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مونکي پيي هڪ ڏيئو ڏي تہ
مان پيي تنهنجي آس ۾ ٻاريان
هن چيو نہ ، وچ چريا تون!
منهنجي آس ۾ منهنجو ساجن
ڏيئا آ هر روز ٻاريندو
هي سڀ ڏيئا ان لئہ آهن.
مان اُت سوچن ۾ ئي هئم تہ
هڪڙي ڪامٽي ڪاري ڪوجهي
ڀرمان گذري
مون چيو ان کي ٻيهہ تہ سائڻ!
مان پيي توسان گڏ هلان ٿو
چار جو هڪڙو پَلوُ ڏي منڙي!
مان پيي توسان مڇيون ماريان
هن چيو تہ هلي نہ سگهندين
منهنجي سنگ تون رهي نہ سگهندين
مون وٽ رڳو ککي ڏپ آ
ڏپ انهي کان تيجي پوندين
هاٽي موتي گهر آيو هان
پنهنجي هن اياڳ تي سوچي
پنهنجي وجود جي ڏپ ۾ ڏپجي
جهڙوڪر تپجي پيو آهيان
بستر داخل ٿي ويو آهيان.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نامرد

کيترا غليظ ذهن
حوس جي بک ۾ اڃي
عورتن جو ماس چکي
وسڪي جا گلاس لُبي
ٽشو پيپر وانگي پوءِ
پيار جون دعوائون سڀ
ڊسٽبن حوالي ڪن
مردانگي ان کي چون.
مان مجيان ٿو اي مني!
منهنجي مقدس آ پريت
مان تنهنجو پوڄاري هان
مان وسڪي نٿو لُبيان
معصوم ڪنهن بہ نينگريءَ جو
ماس مان نٿو چکيان
پوءِ پلي پيو ڪو چوي
مون کي "مان نامرد آهيان."

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

شاعري دوڪان

مان سوچيان ٿو!
شاعريءَ جو دوڪان کوليان
وائي هڪڙي 20 روپين ۾
غزل 30 روپين ۾ ويندو
نظم ، گيت ونئڻ جي خاطر
سونهن سُندرتا واريون ديويون
گراهڪ ٿينديون
مُرڪُن جا ڪي تحفا ڏينديون
منهنجي ڪيسي پئسو ايندو
ءِ ها شاعريءَ مانُ بہ ملندو!
پورهيو سارو سڦل ٿيندو
هونئن تہ جهڙو رنڊا روڙي
مري وڃبو!
ڪنهن نہ ڪم جي شاعري ٿيندي.!!
سڄي حياتي اجائي ويندي!
سڄي حياتي اجائي ويندي!

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وصيت

مان جڏهن مري وڃان
قرب هي مونسان ڪجو
غسل نہ مونکي ڏجو
جنازو نہ پڙهائجو
لحد نہ دفنائجو
منهنجي سرد جسم کي
چيرجو ۽ ڦاڙجو
منهنجون هي ٻئي ٻُڪيون
منهنجي دل - منهنجون اکيون
ڪنهنجي تہ ڪم آڻجو
۽ جسم باقي سڄو
بکيُن هِليُن -ڪُتن ڏجو
ڪاڄ تن ٻڌائجو
پيٽ تن ڀرائجو.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

موهڻي

معصوم مُک تي مُرڪ ڪيڏي آ موهڻي
نيڻن گهرائي سمنڊ جيڏي آ موهڻي
تون آهين حُور جنت، دنيا سندي پري
سونهن تُنهنجي سچ پچ ايڏي آ موهڻي.

❊❊❊

مرڪي پيس

هن ڏٺو پيار مان آئون مرڪي پيس
رخ هن جو مٺيو صفا سڏڪي پيس
هوءَ آئي ۽ مهمان جيان وئي هلي
دل جو خالي پو ڪمرو مان ڏسندو رهيس.

❊❊❊

قسمت

پنهنجي قسمت ڪي ئي ڦٽائيندو
اسان ڪي چو پلا ڪو چاهيندو ؟
شڪل صورت، نه ڪوئي آ دولت
مچ ۾ چو ڪو پاڻ اجلائيندو؟

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اڪيون تُنهنجون سمنڊ

اڙي او سونهن جي ديوي!

نہ ڪا آ حُور تو جهڙي
پرِي پيي ڪانہ ڪا اهڙي
صفا تون منفرد آهين
تنهنجا چپڙا
تنهنجا ڳلڙا
انهن جي ڪو مثل ڪونهي
اکيون تُنهنجون سمنڊ آهن
۽ تِنِ جو جرُ آ دل تُنهنجي
جنهن ۾ پيار جو موتي
پيو آ اڻ ڇُهيو ڪاٿي
اهو موتي ملي مونکي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تہ دنيا جو امير آهيان ڪجي چا ڳالهڙي تنهنجي
تہ ڪيڏي تون حسين آهين
نہ آ چنڊ جي چانڊوڪي ۾
نہ آ ڪنهن گل جي رنگت
نہ ڪا آ حُور تو جهڙي
پري پي ڪانہ ڪا اهڙي
صفا تون منفرد آهين
تنهنجا چپڙا
تنهنجا ڳلڙا
انهن جي ڪو مثل ڪونهي
اکيون تُنهنجون سمنڊ آهن
۽ تِن جو جرُ آ دل تُنهنجي
جنهن ۾ پيار جو موتي
پيو آ اڄ ڇُهيو ڪاٿي
اهو موتي ملي مونکي
تہ دنيا جو امير آهيان.

❊❊❊

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجي سپنن جو سنسار

منهنجي سپنن جو سنسار هر آرزو
منهنجي اٿين چپن جي دعا تون ئي آن
مان تو توکي چاهيان ها عبادت جيان
رحل منهنجي هٿن جي دعا تو ئي آن.

***

پنجڪڙو

هوءَ نادان گوري، منهنجي محبت نہ سمجهي سگهي ٿي
مونکي بہ سمجهي پئي، جسمن سان کيڏڻ جو کيڏاڙي ڪوئي
۽ جذهن ملي ٿي، تذهن ڪري ٿي، هوءَ خون منهنجي سپنن جوئي
اُهي جيڪي سپنا، منهنجي ڪل آ دولت نہ سمجهي سگهي ٿي
هوءَ نادان گوري، منهنجي محبت نہ سمجهي سگهي ٿي.

***

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ان ۾ ڪوبہ شڪ نہ آهي تہ وشال امير ساھ سيباڻو آهي، وشال جون ڪاوشون ڪنهن بہ ساراھ جون محتاج ناهن، وشال پنهنجي اکڙين ۾ تمام سولي ۽ سهڻي ٻولي ڪتب ٿو آڻي، تڏهن تہ وشال جي هر اکڙي دل کي ڇهندڙ ۽ من کي موهيندڙ هوندي آهي، چاهي اهو نظم، گيت، وائي يا ڪٿي غزل ئي ڇو نہ هجي، وشال هر صنف سان تمام خوبصورت نياھ ڪندو آهي، بلڪل ائين جيئن ڪو سچو پريمي پنهنجي پريميڪا سان، اگر اسين وشال جي شخصيت تي نظر وجهنداسين تہ اسان کي وشال هر احاظ کان وشال نظر ايندو، وشال دل جو ايترو تہ وشال آهي، جنهن جو ڪاٿو لڳائڻ اسان ۽ توهان جي وس ۾ نہ آهي، وشال خلوص ۾ وشال آ، دوستيءَ ۾ وشال آ، پنهنجائپ واري احساس ۾ وشال آ، محبتي جذبن ۾ وشال آ، انسانيت جي سيني رشتن ۾ وشال آ، ارڏن خيالن جو مالڪ، وقت ۽ حالتن سان ٽڪراءُ جي پوري سگهہ رکندڙ وشال امير ذات ۾ بہ وشال آهي، سندس اکڙيون ادبي کيتر ۾ گلاب ٻوٽي وانگر هميشہ پيار، امن ۽ محبت جي سڳنڌ مر هنڌ پکيڙيندون رهنديون.

زينت سحر

نشانا جين حا

غزل

وشال امير

NTF Graphics Cell:0300-3094527

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪائُو، ياجوڪڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاغَر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنی e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسُل (پَنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعویٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہِ ڪُوڙو آهي.

جھڙيءَ طَرَح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳِئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَنَ کا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن ڪي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَمَلَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پوءِ ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي ڪُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌِ کان وَڌِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي همٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَمر- گولو،

جيڪي بہ ڪٺين، جيڪي بہ ڪٺين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَر جو ساٿي آ،

جنهن رِڻ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ-

اِن حسابَ سان اٽڃاٽائي ڪي پاڻ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٽي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڇي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اٽڃاٽن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ بين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بڻائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نسُل جا پَنَ سيني کي چوءِ، چالاءِ ۽ ڪينئن جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻَ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪِي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سنڌس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، چو تہ تاريخ هميشہ انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نہ رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.
اسان جي خواهش هئي تہ سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.
۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد تہ سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نہ صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بڻائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book